

NORGES OFFISIELLE STATISTIKK. X. 22.

SINNESSYKEASYLENES VIRKSOMHET

1939

OG OPPGAVER OVER OFFENTLIG FORPLEIDE SINNESSYKE I 1939.

Statistique des hospices d'aliénés pour l'année 1939

UTGITT AV

STATISTISK SENTRALBYRÅ

OSLO

I KOMMISSJON HOS H. ASCHEHOUG & CO.

1941

Pris kr. 1.50

Norges Offisielle Statistikk, rekke IX og X.
(Statistique Officielle de la Norvège, série IX et X.)

Rekke IX.

Trykt 1939.

- Nr. 154. Syketrygden 1937. (*Assurance-maladie nationale.*)
- 155. Norges jernbaner 1937—38. (*Chemins de fer norvégiens.*)
- 156. Skolevesenets tilstand 1935—36. (*Instruction publique.*)
- 157. Norges industri 1937. (*Statistique industrielle de la Norvège.*)
- 158. Bedriftstillingen 9. oktober 1936. Første hefte. Detaljerte oppgaver for de enkelte næringsgrupper. (*Recensement d'établissements au 9 octobre 1936. I. Données détaillées sur les différentes branches d'activité économique.*)
- 159. Jordbruksstatistikk 1938. (*Superficies agricoles et élevage du bétail. Récoltes etc.*)
- 160. Sjømannstrygden 1936. Fiskeretrygden 1936. (*Assurances de l'État contre les accidents des marins. Assurances de l'État contre les accidents des marins pêcheurs.*)
- 161. Telegrafverket 1937—38. (*Télégraphes et téléphones de l'État.*)
- 162. Fagskolestatistikk 1935/36—1937/38. (*Écoles professionnelles.*)
- 163. Norges postverk 1938. (*Statistique postale.*)
- 164. Bedriftstillingen 9. oktober 1936. Annet hefte. Fylker, herreder, byer og enkelte industristrøk. Særoppgaver om hoteller, biltrafikk, skipsfart. (*Recensement d'établissements. II. Les établissements dans les différents districts du Royaume. Données spéciales sur hôtels, automobiles et navigation.*)
- 165. Skattestatistikken 1938/39. (*Répartition d'impôts.*)
- 166. Sinnssykeasylenes virksomhet 1937. (*Statistique des hospices d'aliénés.*)
- 167. Det sivile veterinærvesen 1937. (*Service vétérinaire civil.*)
- 168. Industriarbeidertrygden 1936. (*Assurances de l'État contre les accidents pour les travailleurs de l'industrie etc.*)
- 169. Forbruket av trevirke på gårdene 1936/37. (*Consommation de bois sur les fermes 1936/37.*)
- 170. Arbeidstiden m. v. i jordbruk og gartneri 1939. (*Durée du travail etc. dans l'agriculture et les entreprises horticoles.*)
- 171. Folkemengdens bevegelse 1937. (*Mouvement de la population.*)
- 172. Norges fiskerier 1937. (*Grandes pêches maritimes.*)
- 173. Norges Handel 1938. (*Commerce.*)
- 174. Norges private aksjebanker og sparebanker 1938. (*Statistique des banques privées par actions et des caisses d'épargne.*)
- 175. Bedriftstillingen 9. oktober 1936. Tredje hefte. Oversikt over tellingsresultatene De økonomiske enheter. (*Recensement d'établissements III. Aperçu général. Les unités économiques.*)
- 176. Norges bergverksdrift 1938. (*Mines et usines.*)
- 177. Norske skip i utenriksfart 1937. (*Navigation extérieure de la marine marchande norvégienne en 1937.*)
- 178. Sunnhetstilstanden og medisinalforholdene 1937. (*Rapport sur l'état sanitaire et médical.*)
- 179. Det sivile veterinærvesen 1938. (*Service vétérinaire civil.*)
- 180. Meieribruket i Norge 1938. (*L'industrie laitière de la Norvège 1938.*)
- 181. Kommunenes gjeld m. v. pr. 30. juni 1939. (*Dette etc. des communes.*)
- 182. Forsikringsselskaper 1938. (*Sociétés d'assurances.*)
- 183. Rekruttering 1937. (*Recrutement.*)
- 184. Syketrygden 1938. (*Assurance-maladie nationale.*)

NORGES OFFISIELLE STATISTIKK. X. 22.

SINNESSYKEASYLENES VIRKSOMHET

1939

OG OPPGAVER OVER OFFENTLIG FORPLEIDE SINNESSYKE I 1939.

Statistique des hospices d'aliénés pour l'année 1939

UTGITT AV

STATISTISK SENTRALBYRÅ

OSLO

I KOMMISSJON HOS H. ASCHHOUG & CO.

1941

For årene 1854—1871 se «Sundhetstilstanden og medisinalforholdene».

For årene 1872—1929 se «Sinnssykeasylenes virksomhet».

For årene 1930—1934 se «Sundhetstilstanden og medisinalforholdene».
(For året 1932 se også «Tidsskrift for Den norske lægeforening» nr. 17—18 for 1934.)

For årene 1935, 1936, 1937 og 1938 se «Sinnssykeasylenes virksomhet.»

F O R O R D

Denne beretning bygger på oppgaver som er sendt inn av sinnssykeasylene, fylkesmennene og de offentlige leger.

Statistikken er utarbeidet på samme måte som tidligere.

Statistisk Sentralbyrå, Oslo, 26. juni 1941.

Gunnar Jahn.

Julie E. Backer.

Innhold.

Innledning.

	Side
1. Asyl og sykeplasser	3
2. Asylenes belegg	4
3. Pasienter som for første gang er lagt inn i norsk asyl	9
4. Pasienter som tidligere har vært behandlet i norsk asyl	12
5. Utskrevne pasienter	13
6. Døde	15
7. Sunnhetstilstanden	15
8. Sykebehandlingen	16
9. Utdrag av regnskapene	28
10. Tilleggsopplysninger gitt av fylkesmennene og de offentlige leger	29
Résumé en français	31

Tabeller.

Tabell 1. Sinnssykeasyler ved utgangen av 1939	33
• 2. Bevegelsen i belegget på asylene og asylenes privatpleie	34
• 3. Bevegelsen i belegget i asylenes privatpleie	35
• 4. Overbelegget på de enkelte asyl	35
• 5. Pasienter lagt inn for første gang i norsk asyl. I. Alder ved innleggelsen. II. Alder da de første symptomer ytret seg	36
• 6. Pasienter lagt inn for første gang i norsk asyl delt etter sykdommens varighet ved innleggelsen	37
• 7. Pasienter lagt inn for første gang i norsk asyl delt etter diagnoser og sivilstand	38
• 8. Hjemstavn for pasienter lagt inn for første gang i norsk asyl	39
• 9. Pasienter lagt inn for første gang i norsk asyl delt etter tidligere levevei	40
• 10. Direkte gjeninnleggelser	41
• 11. Overflytninger fra et asyl til et annet	42
• 12. Direkte utskrivninger og dødsfall. Deling etter utskrivningsmåte	43
• 13. Direkte utskrivninger. Deling etter asyl og etter behandlingens varighet og utfall	44
• 14. Direkte utskrivninger. Deling etter diagnoser og etter behandlingens varighet og utfall	45
• 15. Pasienter døde på asylene. Dødsårsaker og alder	46
• 16. Arbeidsvirksomheten	48
• 17. Bruk av mekaniske tvangsmidler og isolasjon	49
• 18. Utdrag av regnskapene for 1938/39	50
Tilleggstabell 1. Sinnssyke forpleid med statsbidrag etter lov av 5/6 1925 og utgiftene ved forpleiningen for stat og kommune tilsammen i 1939	54
• 2. Sinnssyke forpleid med statsbidrag utenfor asyl i 1939 etter oppgaver fra de offentlige leger	55
• 3. Sinnssykeerklæringer utstedt av de offentlige leger og andre praktiserende leger i 1939	56

Table des matières.

Texte.

	Pages
1. Nombre des hospices d'aliénés et nombre des lits	3
2. Aliénés traités dans les hospices	4
3. Les aliénés reçus pour la première fois dans un hospice norvégien	9
4. Réadmissions	12
5. Sorties	13
6. Décès	15
7. L'état sanitaire	15
8. La thérapeutique	16
9. Relevé des dépenses et des recettes des hospices	28
10. Données supplémentaires	29
Résumé en français	31

Tableaux.

Tableau 1. Hospices d'aliénés à la fin de 1939	33
» 2. Mouvement des aliénés traités dans les hospices et aliénés traités en famille sous la surveillance des hospices	34
» 3. Mouvement des aliénés traités en famille sous la surveillance des hospices	35
» 4. L'excédent sur la capacité dans les divers hospices	35
» 5. Les aliénés reçus pour la première fois dans un hospice norvégien, I. L'âge lors de l'admission, II. L'âge dans lequel se montrèrent les premiers symptômes	36
» 6. Les aliénés reçus pour la première fois dans un hospice norvégien répartis par la durée de la maladie lors de l'admission	37
» 7. Les aliénés reçus pour la première fois dans un hospice norvégien répartis par diagnose et état civil	38
» 8. Les aliénés reçus pour la première fois dans un hospice norvégien répartis par domicile	39
» 9. Les aliénés reçus pour la première fois dans un hospice norvégien répartis par occupation antérieure	40
» 10. Réadmissions directes	41
» 11. Transferts	42
» 12. Sorties directes et décès. Répartition des sorties directes par lieu de destination	43
» 13. Sorties directes. Répartition par hospices et par durée et résultat du traitement	44
» 14. Sorties directes. Répartition par diagnoses et par durée et résultat du traitement	45
» 15. Décès dans les hospices. Causes de décès et âge des patients au décès	46
» 16. Le nombre des aliénés occupés au travail dans les hospices	48
» 17. Application de moyens coercitifs mécaniques et isolation	49
» 18. Relevé des dépenses et des recettes des hospices 1938/39	50
Annexe 1. Le nombre des aliénés dont l'entretien est partiellement à la charge de l'État d'après la loi du 5/6 1925 et les frais totaux de l'entretien de ces aliénés (les frais de l'État et des communes ensemble) en 1939	54
» 2. Le nombre des aliénés dont l'entretien est partiellement à la charge de l'État hors des hospices en 1939	55
» 3. Le nombre des personnes déclarées aliénées par les médecins publics et les praticiens en 1939	56

1. Asyl og sykeplasser.

Nombre des hospices d'aliénés et nombre des lits.

Ved utgangen av 1939 var det 23 sinnssykeasyler i landet med tilsammen 6 155 autoriserte sykeplasser. Staten eide 6 av asylenes, 14 tilhørte en fylkes- eller bykommune eller flere kommuner i fellesskap og 3 var private. Opplysninger om de enkelte asyl er finner en i tabell 1 i tabellavdelingen.

Tabell a gir en oversikt over veksten i tallet på asyl og sykeplasser siden år 1900.

Tabell a. Asyl og sykeplasser.

Nombre des hospices et nombre des lits.

Ved utgangen av: <i>A la fin de:</i>	Asyler <i>Hospices</i>	Autoriserte plasser <i>Nombre des lits</i>		Ved utgangen av: <i>A la fin de:</i>	Asyler <i>Hospices</i>	Autoriserte plasser <i>Nombre des lits</i>	
		I alt <i>Total</i>	Pr. 10000 <i>innb.hab.</i>			I alt <i>Total</i>	Pr. 10000 <i>innb.hab.</i>
1900	11	1 615	7.2	1933	23	5 726	20.0
1910	17	2 858	12.0	1934	23	5 832	20.3
1920	21	3 976	15.0	1935	23	5 862	20.3
1930	23	5 625	20.0	1936	23	5 952	20.6
1931	23	5 707	20.2	1937	23	5 946	20.5
1932	23	5 726	20.1	1938	23	6 153	21.1
				1939	23	6 155	21.0

Ved G a u s t a d ble pasientene flyttet ut av B-bygningene da disse etter planen skulle restaureres. En barakke som hadde vært i bruk siden en difteri-epidemi i 1920 ble også tømt for pasienter da bygningen var falleferdig. En tuberkulosepaviljong på E g asyl som ble påbegynt i 1938 var ennå ikke blitt ferdig. En holder på med innredningsarbeidet, men det er vanskelig å si når den kan tas i bruk. Planen om et nytt fyrhus og vaskeri er under utarbeidelse. I 1938 ble det ved D i k e m a r k utarbeidet planer for innredning av legekontorer, undersøkelses- og behandlingsrom, verkstedsbygning og bolig for overpleier og maskinist. Disse planene er i 1939 blitt ytterligere forberedt, og en har beregnet bevilling til dette på budsjettet for 1940/41, men på grunn av krigen ser det ut til at arbeidene foreløpig ikke blir satt igang. Ved S a n d e r u d har en mistet 2 plasser fordi det måtte innredes et vaktværelse på mannskolonien i anledning av gjennomførelsen av 8-timers dagen. Plankomiteén har fortsatt sitt arbeid i 1939, først og fremst med å realisere planene for søster-

boligene. Disse ble ferdig i 1938, og i januar 1939 ble det tatt anbud på «Blokk I», og i oktober 1939 var bygningen ferdig til innflytting. Fylkestinget bevilget ytterligere midler til en bygning som ventes å bli ferdig i løpet av våren 1940.

Ved Presteseter ble søsterhjemmet ferdig til innflytting sommeren 1939. I 1939 ble det besluttet å bygge ny administrasjonsbygning ved Lierasyllet. De utvidelsesplaner som var utarbeidet for Telemark fylkesasyl ser ikke ut til å bli virkeliggjort på grunn av krigen. Ved Dale er plassmangelen på mannsavdelingen prekær, men drøftelsen av utvidelsen er ennå bare på det rent forberedende stadium. Sykehusets kontorbygning brente ned den 9. oktober 1939, og alle journaler og innleggelsespapirer gikk tapt. Etter brannen har en brukt kvinneavdelingens arbeidsskur som kontorer. Ved Valen er den nye kjøkken- og internatbygning tatt i bruk. I august 1939 ble det påbegynt bygging av et søsterhjem med kjøkken, messe og oppholdsrom for betjeningen. Det vil derved frigjøres 12 senger for tuberkuløse plus en del andre senger, i alt ca. 40. Bygningen er beregnet å være ferdig sommeren 1940. Den nye avdeling for urolige pasienter ved Oslo Hospitals sinnsykeasyl ble åpnet i mai 1939. Vaskeriet ble samtidig modernisert og to store fellesrom i den gamle asylbygning måtte derfor evakueres midlertidig. Først senhøstes 1939 kunne hele asylet belegges med pasienter.

2. Asylenes belegg.

Aliénés traités dans les hospices.

Tabell 2 i tabellavdelingen viser bevegelsen i belegget på asylene og i asylenes privatpleie i 1939. Tabell 3 inneholder særskilte oppgaver for privatpleien, og tabell 4 viser størrelsen av middelbelegget og overbelegget på de enkelte asylter. Det er som i tidligere år regnet med antall tilfelle og ikke antall personer. En person som f. eks. er lagt inn på asyl 2 ganger i årets løp, er altså regnet som 2 tilfelle.

Tabell b viser bevegelsen i asylenes belegg i årene 1900-1939.

Følgende utdrag av asylenes beretninger viser at plassforholdene fremdeles er dårlige ved en rekke asylter.

G a u s t a d: Til tross for at en del av de eldste bygningene ble rømmet, ble pasientantallet allikevel holdt oppe ved å belegge de andre bygningene noe tettere enn vanlig, og ved å skrive ut så mange kroniske pleiepasienter som mulig. Nye pasienter kunne derfor tas imot uten særlig lang ventetid.

E g: I 1939 har pasientvekslingen vært noe mindre enn foregående år (se tabell d side 9). Det har tildels vært betydelig ventetid, særlig for urolige pasienter. Av 97 søknader har en tatt imot 78, mens 17 er falt fra. Ved årets utgang sto 2 kvinner på ventelisten. Plassforholdene er i det hele tatt meget

Tabell b. Oversikt over bevegelsen i asylenes belegg i årene 1900—1939.

Aperçu du mouvement de la population des hospices.

År <i>Année</i>	Innlagt for første gang i norsk asyl <i>Premières admissions</i>	Innskriveringer i alt <i>Total des admissions</i>	Behandlede tilfelle i alt <i>Total des cas traités</i>	Utskrivninger og dødsfall <i>Sorties et décès</i>	Pasienter ved årets utgang <i>Patients à la fin de l'année</i>	Antall forpleiningsdager <i>Journées d'entretien</i>	Middelbelegg <i>Moyenne quotidienne des patients traités</i>	Overbelegg i pst. av det aut. antall plasser <i>L'excédent sur la capacité en p.c.</i>
	1	2	3	4	5	6	7	8
1900	?	777	2 484	831	1 653	614 484	1 684	4
1910	769	1 138	3 817	1 012	2 805	999 493	2 738	÷4
1920	860	1 275	5 475	1 142	4 333	1 569 134	4 287	8
1930	1 157	1 765	8 301	1 644	6 657	2 307 900	6 321	12
1931	1 132	1 722	8 379	1 691	6 688	2 341 583	6 415	12
1932	1 242	1 938	8 626	1 816	6 810	2 395 464	6 546	14
1933	1 210	1 980	8 790	1 922	6 868	2 371 233	6 494	13
1934	1 272	1 975	8 843	1 887	6 956	2 377 994	6 511	12
1935	1 337	2 152	9 108	1 957	7 151	2 412 945	6 610	13
1936 ¹	1 384	2 224	9 375	2 017	7 358	2 463 724	6 733	13
1937	1 327	2 181	9 539	¹ 2 043	¹ 7 496	2 515 167	6 892	16
1938	1 439	2 359	9 854	2 181	7 674	2 555 086	7 001	16
1939	1 555	2 454	10 129	2 430	7 699	2 580 939	7 072	15

Anm. I rubrikkene 1—5 er asylenes og privatpleien ved asylenes betraktet under ett, mens rubrikkene 6—8 bare omfatter de egentlige asytpasienter. *Les rubriques 1—5 comprennent patients dans les hospices et patients traités en famille sous la surveillance des hospices, tandis que les rubriques 6—8 ne comprennent que les patients dans les hospices.*

¹Tallene er rettet. *Chiffres corrigés.*

dårlige og vanskeliggjør behandlingen. Pasienter som har vært forsøkt utskrevet for å skaffe plass har en ofte måttet ta inn igjen, da det viste seg at de var utskrevet for tidlig.

Rønvik: Overbelegget er nå 35,6 % (se tabell d side 9). Med de nåværende plassforhold kan overbelegget ikke bli større. Asylet har stadig fullt hus. Det økede gjennomsnittlige belegg skyldes vesentlig privatpleien. Sykehusets kapasitet er dessuten øket først og fremst på grunn av stigende bruk av sjokkbehandling.

«Etter at sjokkbehandlingen nå har vært i bruk i 2 år, kan vi vel ha lov til å ta det som en oppmuntring at av de som er utskrevet etter sjokkbehandling er bare en kvinne (schizofreni) innlagt på ny.»

Kriminalasylet: Pasienttallet var ved årets utgang 22 og det er ytterligere plass til 10 pasienter. Det er meget uheldig at Kriminalasylet ikke utnyttet helt ut i en tid hvor landet rår over alt for få asylplasser.

Veum: Middelbelegget har i 1939 vært 355 mot 273 i 1938. Økningen skyldes for en vesentlig del at den sentralavdelingen for menn som ble innvidd i 1938 har vært fullt belagt hele året 1939.

Sanderud: Alle søknader om plass er blitt innvilget og ingen pasienter har behøvd å ha noen ventetid. For legene har dog plassmangelen vært temmelig følbar. En del av pasientene har en måttet utskrive altfor tidlig i rekonvalesensen. I enkelte tilfelle måtte pasientene legges inn igjen etter en ukes tid eller to. At det stort sett er gått bra skyldes for en del familieforplei-

ningen som er øket betydelig i årets løp, og er nå av hensyn til oversikten og kontrollen i største laget. Plassmangelen er sterkest og i sjenerende grad følbar i dagligstuen og arbeidsrommene. En beklagelig konsekvens av de bedrede muligheter for innleggelse i asylet er det økede antall søknader om plass for imbesile og idioter på grunn av den sørgelig mangelfulle åndssvakeforsorg. Pr. 31/12-1939 var det på asylet 50 imbesile og idioter eller over 10 % av hele sykehusbelegget — et urimelig høyt tall.

P r e s t e s e t e r: Sykehuset har mottatt de pasientene det har vært søkt om plass for (Lillehammer og Gjøvik disponerer heller ikke dette år plasser her), og det har ikke vært ventetid. Bare et par pasienter har måttet vente i flere dager på innleggelse. På grunn av mange pasienter har plassforholdene, særlig i Centralen, vært lite tilfredsstillende.

L i e r a s y l e t: Det ble nevnt i forrige beretning at asylet hadde vanskelig for å ta i mot «på dagen» nye pasienter. Også i 1939 har det fremdeles vært en del vanskeligheter i så henseende, særlig på mannsavdelingen, men takket være «sjokk»-behandling og samarbeid med fylkeslegen i Buskerud og hans privatpleie er forholdene nå blitt atskillig bedre. Asylet har praktisk talt ingen ventelister.

T e l e m a r k f y l k e s a s y l: Det har også i år vært atskillig flere søknader om plass enn asylet har kunnet motta, og en har vært nødt til å henvisse mange akutte tilfelle til andre asyler.

D a l e: På kvinneavdelingen har man vært istand til å motta pasienter i praktisk talt alle tilfelle uten særlig ventetid. Ved mannsavdelingen var plassforholdene atskillig vanskeligere. Det har vært lang ventetid, og tilfelle hvor innleggelse ikke har vært absolutt nødvendig er blitt avvist. I ventetiden har pasientene i mange tilfelle vært anbragt i fengsler og i noen tilfelle med stort og dyrt vakthold i hjemmene.

V a l e n: Asylet har så å si med en gang tatt i mot alle som trengte plass. Foruten fra opptagelsesdistriktet Hordaland har en tatt i mot syke fra Rogaland, Bergen og Sogn og Fjordane, men for framtiden blir det nok ikke mulig å ta i mot pasienter utenfor Hordaland. Dette skyldes for en del plassforholdene, men også at asylet har vanskeligheter med å få utskrevet pasienter fra Sogn og Fjordane og Rogaland hvis disse ikke er sosialt helbredet. Asylet setter fremdeles ut atskillige i privatforpleining mot offentlig bidrag, særlig i sykehusets nærhet, d. v. s. i Skånevik og Kvinnherad legedistrikter.

N e e v e n g å r d e n: Til tross for at gjennomsnittsbelegget har vært større i år enn tidligere, har dette ikke voldt mere vanskeligheter enn ellers. Dette antar asylet skyldes cardiazolbehandlingen som ofte forkorter uroperioden, og det er på avdelingen for urolige at plassmangelen føles sterkest. Fra Sogn og Fjordane har en i år kunnet motta 10 menn og 9 kvinner, det er noen fler enn tidligere. Men asylet må fremdeles avvise atskillige pasienter fra fylket,

også kvinnelige. For Bergens vedkommende har man alltid kunnet skaffe plass på kort varsel.

Rosenberg: Det er liten veksling i belegget da asylet nå er en pleieanstalt.

Østmarka: Det har i årets løp vært en kraftig stigning i pasientvekslingen som skyldes insulin- og cardiazolbehandlingens gode virkninger. Sykehusets erfaringer vedrørende den frivillige innlegging er fortsatt gode. I 1939 var det i alt 36 frivillig innlagte, og det synes som om behovet for dette er stort.

For å få et uttrykk for pasientvekslingen ved de forskjellige offentlige asyler har en i tabell c. satt antall direkte inn- og utskrivninger i forhold til middelbelegget. Tabellen viser dessuten hvor stort overbelegget har vært ved de enkelte asyler.

I årene 1937 og 1938 var det ingen større forandringer i pasientvekslingen ved de enkelte asyler. Men fra 1938 til 1939 har pasientvekslingen øket i betydelig grad ved en rekke asyler.

Blant asyler uten privatpleie hadde Østmarka, Dikemark, Valen og Opdøl den største veksling av pasienter. Flere av asylene begrunner den store økning i pasientvekslingen med de heldige resultater av cardiazolbehandling.

Ved Telemark og Kristiansand er vekslingen ytterst liten. Dette skyldes for en stor del at disse asylene arbeider med et belegg som vesentlig består av gamle, kroniske asytpasienter.

Overbelegget har i 1939 gjennomgående vært noe mindre enn i 1938. Det var størst ved Telemark fylkesasyl og Østmarka med 29,6 % ved begge asyler. Ved Valen var over belegget 29,0 % mot 33,1 % året før.

Ved asylene med privatpleie er overbelegget stort sett meget større enn ved de andre asylene. Ved Presteseter var overbelegget 41,9 % og ved Rønvik 35,6 %. Videre var overbelegget ved Reitgjerdet 38,5 %.

I tabell 3 i tabellavdelingen finner en oppgave over asylenes privatpleie (familiepleie). Ved utgangen av 1939 ble 638 pasienter forpleid privat ved de 6 asylene som hadde privatpleie. Ved utgangen av 1938 var tallet 592. Setter en disse tall i forhold til hele pasienttallet ved alle asyler finner en at prosenten av privatforpleide er steget fra 7,7 til 8,3 i løpet av 1939. Ved utgangen av 1937 var prosenttallet 7,5.

Ved Rønvik er antall pasienter i privatpleien i løpet av 1939 steget fra 89 til 115. Ellers har privatpleien vært drevet etter samme prinsipp som før.

Privatpleien ved Reitgjerdet drives etter de samme retningslinjer som tidligere. Det viser seg å være hensiktsmessig å ha to grupper av privatforpleining. En del av asylets pleiere som bor omkring asylet og som har eneboliger, mottar pasienter som om dagen arbeider ved asylet. Disse pasientene er således til tross for at de er i privatpleie, i daglig kontakt med visitten. På

Tabell c. Oversikt over pasientvekslingen og overbelegget ved de offentlige asylene i 1937—1939.

La circulation des patients et l'excédent sur la capacité dans les hospices publics.

	Direkte inn- og utskrivninger i pst. av middelbelegget <i>Admissions et sorties directes en p.c. de la moyenne quotidienne</i>			Overbelegget i pst. av aut. antall plasser <i>Pourcentage de l'excédent sur la capacité</i>		
	1937	1938	1939	1937	1938	1939
<i>Asyler uten privatpleie. Hospices sans traitement en familles sous la surveillance des hospices.</i>						
Gaustad	32.9	31.2	44.6	÷2.3	÷ 1.7	÷5.0
Eg	49.9	51.9	41.3	18.7	19.4	19.4
Dikemark	81.8	82.4	90.8	4.0	5.3	0.4
Veum	39.4	52.7	50.4	13.0	÷ 4.9	4.4
Blakstad	34.4	50.7	56.3	16.2	16.6	15.7
Telemark fylkesasyl	19.4	13.5	17.7	28.6	28.6	29.6
Kristiansands	4.0	26.9	12.6	÷3.8	-	÷7.7
Dale	46.3	44.8	44.6	19.2	19.6	13.4
Valen	74.9	78.4	84.6	35.9	33.1	29.0
Neevengården } Rosenberg }	58.6	40.4	52.1	7.7	9.5	11.5
Opdøl	75.9	72.9	67.5	21.0	22.8	21.0
Østmarka	92.9	91.0	124.8	28.7	30.0	29.6
Tils. Total	57.6	56.5	62.7	13.1	12.6	11.0
<i>Asyler med privatpleie. Hospices avec traitement en familles sous la surveillance des hospices.</i>						
Rotvoll	35.0	47.9	42.6	19.5	18.4	15.9
Rønvik	44.7	59.4	81.0	31.4	34.5	35.6
Sanderud	35.0	53.7	58.7	19.4	18.8	22.6
Presteseter	54.5	44.1	38.4	27.7	34.0	41.9
Lierasylet	43.9	63.1	67.3	19.4	19.7	20.3
Tils. Total	42.0	55.6	60.2	22.4	23.4	25.1
Reitgjerdet	13.2	11.6	11.3	40.7	40.7	38.5
Kriminalasylet	-	8.7	23.8	÷25.7	÷34.3	÷40.0

den annen side er det i andre tilfelle mere hensiktsmessig å utsette pasientene i asyls privatpleie i Leksvika, Tautra eller Valsøya. Spesielt for de imbesile-kriminelle sinnssyke viser anbringelse i privatforpleining seg meget hensiktsmessig.

Fra Sanderud meldes at det skyldes privatpleien at asylet har kunnet ta i mot så mange pasienter som tilfellet har vært i 1939. Men av hensyn til oversikten og kontrollen er privatpleien nå i største laget. Pr. 31/12-1939 var tallet 105 pasienter mot 83 pr. 1/1 samme år.

3. Pasienter som for første gang er lagt inn i norsk asyl.

Aliénés reçus pour la première fois dans un hospice norvégien.

Av de pasienter som ble innskrevet i 1939 ble 1 555 lagt inn i norsk asyl for første gang. I 1938 var det tilsvarende tall 1 439 og i 1937 1 327 (se tabell b). Av de 1 555 pasientene som ble lagt inn for første gang i 1939 var 755 eller 48.6 % menn og 800 eller 51.4 % kvinner.

I tabell 5 i tabellavdelingen har en delt førstegangspasientene etter diagnose og etter: I. Alder ved innleggelsen og II. Alder da de første symptomer ytret seg.

I tabell d har en fordelt førstegangspasientene prosentvis etter de forskjellige diagnoser i årene 1931-35, 1938 og 1939. Den sykdommen som forekommer relativt hyppigst er *schizophrenia*. I 1939 led 43.9 % av de første gangs innlagte pasientene av denne sykdommen. De foregående år var tallet noe lavere.

Tabell d. Pasientene delt etter diagnoser.
Les patients répartis par diagnoses.

Diagnose <i>Diagnose</i>	1931—1935			1938			1939		
	I alt <i>Total</i>	Derav <i>Dont</i>		I alt <i>Total</i>	Derav <i>Dont</i>		I alt <i>Total</i>	Derav <i>Dont</i>	
		M	H		K	F		M	H
	Pst.	Pst.	Pst.	Pst.	Pst.	Pst.	Pst.	Pst.	Pst.
Idiotia et psychosis ex imbecillitate	5.0	5.6	4.4	7.0	8.8	5.4	7.3	6.3	8.1
Psychosis ex constitutione	10.0	7.3	12.8	13.3	10.6	15.9	14.9	10.5	19.1
Psychosis manico-melancholica	12.0	9.4	14.7	8.7	6.6	10.6	9.1	7.8	10.4
Schizophrenia	51.3	53.9	48.5	47.0	48.2	46.0	43.9	49.9	38.3
Psychoses symptomaticae	2.4	1.6	3.3	2.4	1.4	3.4	4.5	2.5	6.4
Psychosis epileptica	1.5	1.9	1.2	1.5	1.6	1.3	1.6	2.0	1.2
Psychosis alcoholica	1.2	2.2	0.2	1.5	2.3	0.7	1.2	2.0	0.4
Psychosis ex involutione et senio	7.5	5.8	9.2	9.1	8.3	9.8	7.0	5.3	8.6
Psychosis syphilogenes	4.9	7.4	2.4	3.5	5.0	2.0	3.8	5.7	2.1
Psychosis ex vitio cerebri	2.0	2.0	1.8	1.6	1.4	1.8	1.7	2.1	1.2
Psychoses aliae et male definitae	0.8	0.5	1.1	1.6	2.0	1.2	0.8	0.7	0.9
Non insani	1.4	2.4	0.4	2.8	3.8	1.9	4.2	5.2	3.3
I alt. <i>Total</i>	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

Blant menn forekommer sykdommen relativt hyppigere enn blant kvinner.

Av de andre sykdommer forekommer psychosis ex constitutione med 14.9 % (13.3 % i 1938), psychosis manico-melancholica med 9.1 %. Det prosentvise antall tilfelle av psychosis ex involutione et senio er sunket fra 9.1 % i 1938 til 7.0 % i 1939.

Av tabell d ser en videre at fordelingen etter diagnoser arter seg noe forskjellig blant menn og kvinner.

I tabell 7 finner en pasientene fordelt etter en mere spesifisert diagnose-

liste, men delingen på undergruppene er ufullstendig, da diagnosen for en rekke pasienter fremdeles ikke er tilstrekkelig angitt.

Tabell e viser pasientenes fordeling etter den alder da de første symptomer på sinnssykdom viste seg. 13.9 % av mennene var blitt syke før de nådde 20-årsalderen, 42.6 % før de fylte 30 år. For kvinner var de tilsvarende tall 13.8 og 34.9. Tallene fra tidligere år viser også at mennene gjennomgående er blitt syke i yngre alder enn kvinnene.

Tabell e. Pasientenes alder da de første symptomer ytret seg.

Répartition par l'âge dans lequel se montrèrent les premiers symptômes.

Alder Age	1931—1935				1938				1939			
	I alt Total	Derav		Dont	I alt Total	Derav		Dont	I alt Total	Derav		Dont
		M	H	K F		M	H	K F		M	H	K F
	Pst.	Pst.	Pst.	Pst.	Pst.	Pst.	Pst.	Pst.	Pst.	Pst.	Pst.	
—14 år ans	3.5	4.2	2.7	3.8	3.9	3.6	4.6	4.4	4.8			
15—19 » »	8.6	9.4	7.7	7.9	8.3	7.5	9.3	9.5	9.0			
20—24 » »	13.5	15.4	11.6	12.6	16.2	9.2	11.8	12.6	11.0			
25—29 » »	14.3	15.7	13.0	11.4	11.8	11.1	13.1	16.1	10.1			
30—34 » »	13.6	14.5	12.6	12.6	11.0	14.0	13.4	13.6	13.3			
35—39 » »	10.2	9.6	10.8	11.0	9.9	12.1	10.7	10.5	11.0			
40—44 » »	8.3	7.3	9.3	7.9	7.2	8.6	7.2	5.8	8.5			
45—49 » »	6.3	4.9	7.8	6.8	5.2	8.4	5.8	5.6	6.1			
50—59 » »	9.0	7.0	11.0	9.7	8.2	11.2	8.7	6.8	10.5			
60—69 » »	5.2	4.6	5.8	5.4	5.7	5.0	4.5	3.7	5.3			
70—79 » »	2.7	2.4	3.1	3.1	3.1	3.0	2.1	1.6	2.6			
80+ » »	0.5	0.6	0.5	0.6	0.9	0.4	0.5	0.4	0.5			
Ukjent Inconnu	4.3	4.4	4.1	7.2	8.6	5.9	8.3	9.4	7.3			
I alt. Total	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0			

Av tabell f ser en videre at 7.5 % av mennene og 6.3 % av kvinnene var under 20 år ved innleggelsen. 34.7 % av mennene og 26.8 % av kvinnene var under 30 år.

I tabell 6 i tabellavdelingen er pasientene fordelt etter sykdommens varighet ved innleggelsen. Ved sykdommens varighet forstås en tidsrommet fra siste anfalls begynnelse til innleggelse. For en del pasienter har en ikke kunnet oppgi varigheten. I tabell g som er utarbeidet på grunnlag av tabell 6 har en derfor bare regnet med pasienter med kjent sykdomsvarighet. Pasienter med diagnosene idiotia et psychosis ex imbecillitate og psychosis epileptica er holdt utenfor.

Tallene for de fire største gruppene viser at pasienter med diagnosene psychosis symptomata og psychosis manico-melancholica blir hurtigst innlagt. Tabell g viser at for den første sykdommens vedkommende ble 84.6 % av pasientene lagt inn i asyl innen det var gått et år fra siste anfall.

Tabell f. Pasientenes alder ved innleggelsen.

Répartition par l'âge lors de l'admission.

Alder Age	1931—1935			1938			1939		
	I alt Total	Derav Dont		I alt Total	Derav Dont		I alt Total	Derav Dont	
		M	H		K	F		M	H
	Pst.	Pst.	Pst.	Pst.	Pst.	Pst.	Pst.	Pst.	Pst.
—14 år ans	0.2	0.2	0.2	0.1	0.3	-	0.3	0.4	0.3
15—19 » »	5.6	6.5	4.7	4.7	4.4	5.0	6.6	7.1	6.0
20—24 » »	11.8	13.8	9.7	11.7	15.6	7.9	11.6	12.8	10.4
25—29 » »	13.5	15.3	11.7	11.9	14.2	9.7	12.2	14.4	10.1
30—34 » »	15.1	16.4	13.8	13.2	13.8	12.7	13.5	15.0	12.1
35—39 » »	12.7	12.6	12.9	12.5	10.9	14.0	14.3	14.2	14.5
40—44 » »	10.4	9.0	11.7	10.2	9.6	10.6	10.7	9.9	11.5
45—49 » »	8.0	7.0	9.0	9.0	7.8	10.2	8.4	7.7	9.0
50—59 » »	11.5	9.0	14.0	13.4	10.8	15.9	11.8	9.4	14.0
60—69 » »	6.7	6.1	7.3	8.3	7.5	9.2	6.4	5.6	7.3
70—79 » »	3.4	3.1	3.8	3.5	3.6	3.4	3.3	2.5	4.0
80+ » »	0.9	0.8	1.0	1.3	1.4	1.1	0.9	1.0	0.8
Ukjent Inconnu	0.2	0.2	0.2	0.2	0.1	0.3	-	-	-
I alt. Total	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

Tabell g. Sykdommenes varighet ved innleggelsen.

Kumulativ fordeling.

Durée de la maladie lors de l'admission. Répartition cumulative.

Diagnose Diagnose	Varighet under <i>Durée moins de</i>							I alt med kjent varighet <i>Durée connue total</i>
	1 år an	2 år ans	3 år ans	4 år ans	5 år ans	10 år ans	15 år ans	
	Pst.	Pst.	Pst.	Pst.	Pst.	Pst.	Pst.	Pst.
Psychosis ex constitutione . . .	66.2	78.2	84.9	87.1	89.3	92.4	96.9	100.0
Psychosis manico-melancholica .	75.9	85.8	89.4	92.9	95.7	95.7	97.9	100.0
Schizophrenia	51.5	66.2	76.7	81.7	84.1	93.4	97.6	100.0
Psychoses symptomatae	84.6	90.8	92.3	93.8	93.8	96.9	100.0	100.0
Psychosis alcoholica	66.7	77.8	94.5	94.5	94.5	100.0	100.0	100.0
Psychosis ex involutione et senio	56.4	70.3	81.2	87.1	88.1	97.0	98.0	100.0
Psychosis syphilogenes	42.9	64.3	73.2	83.9	89.2	96.4	98.2	100.0
Psychosis ex vitio cerebri	60.0	64.0	64.0	72.0	80.0	92.0	92.0	100.0

Sammenligner en tallene med de tilsvarende tall for 1938 vil en finne at forholdet mellom diagnosene stort sett er det samme, men i 1939 forekommer en varighet på under 1 år relativt hyppigere enn året før.

Tabellen viser videre at innen det er gått 5 år er de fleste pasientene blitt lagt inn i asyl. Omkring 10 % av pasientene blir lagt inn senere enn 5 år etter siste anfall.

I tabell 7 er som nevnt pasientene fordelt etter en sterkt spesifisert diagnose-liste. Tabellen gir videre opplysning om pasientenes sivilstand. I 1939 var 66.5 % av mennene ugifte, 28.1 % var gifte og 5.4 % var før gifte. I 1938 var

Av tabell h framgår videre at schizofrenia forekommer hyppigere blant menn enn blant kvinner.

76.4 % av alle direkte gjeninnleggelser ble utskrevet siste gang i årene 1939-1935, 12.9 % i årene 1934-1930 og 10.7 % før 1930.

Av de tilfellene som siste gang var utskrevet i 1939 eller 1938 hadde 327 vært utenfor asyl i kortere tid enn 1 år. I prosent av alle direkte gjeninnleggelser hadde 39.9 % vært utenfor asyl under 1 år, 25.4 % under 6 måneder, 14.9 % under 3 måneder og 5.7 % under 1 måned. De tilsvarende tall for 1938-1937 var: 42.5, 27.6, 15.1 og 5.4. En ser av tallene at det var relativt færre pasienter som i 1939-38 hadde vært utenfor asyl under 1 år enn tilfellet var i 1938-37.

I tabell 11 i tabellavdelingen finner en en detaljert oversikt over de forskjellige flytninger som blir foretatt av pasienter fra et asyl til et annet. Tallet på flytninger til og fra hvert enkelt asyl finner en også i tabell 2, men tabell 11 viser dessuten fra hvilke asyler hvert asyl har fått sine pasienter og til hvilke asyler de har sendt sine. Det er bare ved Reitgjerdet og Dedichen at det har vært noen nevneverdige flytninger. Reitgjerdet har store tall både tilflyttede og fraflyttede, og pasientene fordeler seg over nesten alle asylene. Dedichen har som vanlig mottatt få fra andre asyler, men tjent som gjennomgangsstasjon til disse.

5. Utskrevne pasienter.

Sorties.

I 1939 ble det foretatt 2 033 direkte utskrivninger fra asylene og 80 overflytninger fra et asyl til et annet. De tilsvarende tall i 1938 var 1 750 utskrivninger og 114 overflytninger. Overflytningene er omtalt i avsnitt 4. Dødsfall som blir behandlet i avsnitt 6 er ikke tatt med i tallet på utskrivninger.

Av de 2 033 direkte utskrivningene var 960 eller 47.2 % menn og 1 073 eller 52.8 % kvinner. En har også her regnet med antall tilfelle, slik at pasienter som er utskrevet flere ganger i årets løp er regnet med hver gang.

I tabell 12 er de direkte utskrivningene fordelt etter utskrivningsmåten. Denne fordelingen er foretatt særskilt for de enkelte asyler og for de forskjellige diagnoser. I samme tabell har en fordelt dødsfallene etter asyler og etter diagnoser.

Av de direkte utskrivningene ble 547 eller 26.9 % skrevet ut med offentlig forpleiningsbidrag etter lov av 5. juni 1925, og 1 486 eller 73.1 % uten forpleining etter den samme loven. I 1938 ble 29.4 % utskrevet til offentlig forpleining med statsbidrag, i 1937 30.7 % og i 1936 24.4 %. Av dem som i 1939 ble skrevet ut med offentlig forpleining ble 22.1 % skrevet ut til sitt eget hjem eller slektninger, 68.4 % til andre private og 9.5 % til sykehus, gamlehjem o. l. De tilsvarende prosenter for de som ble skrevet ut uten offentlig forpleining var: 87.3, 6.0 og 6.1. Hertil kommer noen pasienter som er rømt.

I tabell 13 og 14 er de direkte utskrevne tilfellene fordelt etter varigheten av behandlingen. Med dette menes varigheten av det siste asyloppholdet. I tabell 13 er fordelingen etter varighet kombinert med en deling etter asyl og i tabell 14 med en deling etter diagnoser. I begge tabeller er dessuten oppgitt hvor mange tilfelle er skrevet ut som sinnssyke og som ikke sinnssyke.

Oppgavene i tabell 13 viser at ved de fleste asylene har over 50 % av de utskrevne vært behandlet under 1 år. Ved en rekke asyl er prosenten mellom 60 og 75. For alle asyl under ett var prosenten 67.9 mot 63.2 i 1938 og 66.5 i 1937. I 1939 hadde 79.8 % av de utskrevne ligget på asyl under 2 år. 9.9 % hadde ligget på asyl over 5 år.

I tabell i har en satt opp en kumulativ prosentfordeling av behandlingens varighet for de forskjellige diagnoser. En ser av tabellen at behandlingstiden varierer temmelig meget for de forskjellige sykdommer. Men for de tallmessig store grupper psychosis ex constitutione og psychosis manico-melancholica er varigheten noenlunde den samme, idet henholdsvis 79.8 og 83.5 % av pasientene hadde vært på asyl under 1 år, og henholdsvis 4.2 og 3.6 % hadde vært behandlet mer enn 5 år. De schizofrene pasienter blir derimot liggende meget lenger. Bare 57.3 % av disse pasientene hadde en behandlingstid på mindre enn 1 år, mens 15.3 % hadde et asylopphold på mer enn 5 år.

Tabell i. Behandlingens varighet. Kumulativ fordeling.

Durée du séjour à l'hospice. Répartition cumulative.

Diagnose <i>Diagnose</i>	Varighet under: <i>Durée moins de:</i>					
	½ år <i>an</i>	1 år <i>an</i>	1½ år <i>an</i>	2 år <i>ans</i>	5 år <i>ans</i>	10 år <i>ans</i>
	Pst.	Pst.	Pst.	Pst.	Pst.	Pst.
Idiotia et psychosis ex imbecillitate	41.1	62.1	74.2	79.8	87.9	93.5
Psychosis ex constitutione	61.2	79.8	85.0	87.6	95.8	98.7
Psychosis manico-melancholica	65.7	83.5	89.9	91.5	96.4	98.8
Schizophrenia	38.9	57.3	66.3	71.0	84.7	92.7
Psychoses symptomatae	78.3	89.1	95.7	100.0	100.0	100.0
Psychosis epileptica	38.5	57.7	61.5	73.1	88.5	96.2
Psychosis alcoholica	60.7	75.0	82.1	85.7	100.0	100.0
Psychosis ex involutione et senio	55.2	74.7	81.6	86.2	97.7	98.9
Psychosis syphilogenes	36.1	57.4	74.5	83.0	91.5	91.5
Psychosis ex vitio cerebri	55.6	83.3	88.9	94.4	100.0	100.0
Psychoses aliae et male definitae	75.0	87.5	100.0	100.0	100.0	100.0
Non insani	90.7	98.7	98.7	98.7	100.0	100.0
I alt. Total 1939	49.8	67.9	75.8	79.8	90.1	95.3
» » 1938	43.7	63.2	72.9	76.9	88.2	94.1
» » 1937	45.5	66.5	75.0	79.1	90.4	95.1

For alle sykdommene under ett viser tabellen at 67.9 % av pasientene har vært behandlet mindre enn 1 år. Tallene for 1939 viser at det er forholdsvis flere med kort behandlingstid enn i de foregående år.

For 1 226 av de 2 033 direkte utskrivningene er det oppgitt at pasienten

ble utskrevet som sinnssyk og 807 pasienter ble utskrevet som ikke sinnssyke. 39.7 % ble altså utskrevet som ikke sinnssyke. Dette er et meget større tall enn de foregående år, idet tallet i 1938 var 25.5 % og i 1937 28.7 %. Men en gjør oppmerksom på at i 1938 var det 11 pasienter som en ikke hadde opplysninger om.

6. Døde.

Décès.

I 1939 døde i løpet av året 317 av pasientene på asylene. Av disse var 161 menn og 156 kvinner. Regnet i pro mille av middelbelegget døde i 1939 44.8 mot 45.3 i 1938 og 43.7 i 1937.

I tabell 12 har en gruppert dødsfallene etter asyl og etter sinnslidelsens art. Tabell 15 gir en fordeling av de døde etter dødsårsaker kombinert med en fordeling etter asyl og etter alder og kjønn.

Tuberkulose er den hyppigste dødsårsak, idet 24.0 % av dødsfallene blant de syke skyldtes denne sykdommen. Av dødsfallene skyldtes videre 18.0 % sykdommer i åndedretsorganene, 9.5 % sykdommer i hjertet og kretsløpsorganene og 7.3 % kreft og ondartede svulster.

Det inntraff 4 tilfelle av selvmord, 2 blant menn og 2 blant kvinner.

En mer inngående behandling av dødeligheten blant sinnssyke ble foretatt i statistikken for 1937. Her er dødeligheten i de enkelte aldersklasser beregnet, og det er foretatt sammenligninger mellom dødeligheten blant sinnssyke på asyl og blant befolkningen i sin helhet. Av resultatene kan nevnes at den totale dødelighet ble beregnet å være ca. 3 ganger høyere blant sinnssyke menn enn blant normale, og ca. 4 ganger høyere blant sinnssyke kvinner enn blant normale.

7. Sunnhetstilstanden.

L'état sanitaire.

Sunnhetstilstanden blant pasientene har stort sett vært bra. Ved *G a u s t a d* har man fått installert røntgenanlegg slik at en gjennomgående tuberkuloseundersøkelse av belegget ble mulig. Det ble funnet sikker tuberkulose hos 18 av 586 undersøkte pasienter. Hertil kommer dessuten 12 smittsomme tilfelle. Ved *E g* var det en kusmaepidemi i mars—mai med ca. 30 tilfelle. Samtidig var det en del tilfelle av influenza. På *D i k e m a r k* har sunnhetstilstanden vært god bortsett fra 63 mannlige og 50 kvinnelige tilfelle av febris catarrhalis.

I løpet av sommeren og høsten var det ved *S a n d e r u d* flere epidemier av gastroenteritis. Årsaken antas å være matforgiftning på grunn av mangel på tilstrekkelige kjølerom. Før jul opptrådte en rekke tilfelle av icterus catarrhalis, særlig på mannsavdelingen. Ved *O p d ø l* gikk det en kraftig influenzaepidemi i vårmånedene. Ca. 40 % av pasientene var angrepet. Ellers har sunnhetstilstanden vært god. Ved *Ø s t m a r k a* ble over halvparten av pasientene

og personalet angrepet av influenza på vårparten. Videre pekes det på nødvendigheten av et mer effektivt tuberkulosearbeid. Asylet har for tiden ingen midler til å isolere de tuberkuløse pasienter, og det gjentar seg gang på gang at pasienter som er Pirquet negativ ved innleggelsen smittes under oppholdet.

8. Sykebehandlingen.

La thérapeutique.

I det følgende skal en gjengi en del utdrag av årsberetningenes omtale av de medisinske behandlingsmetoder:

Eg (dr. T. Smith): *Cardiazol*behandlingen er anvendt på mange av de nye pasienter og på en del av de som har vært her lenger. De beste resultater synes man å få der prognosen ved det spontane forløp er best. For øvrig er det vanskelig å uttale seg om resultatene. Dog kan det vel ikke være tvil om at man i en del tilfelle har avkortet asyloppholdets varighet. *Insulinbehandling* har ikke vært brukt på grunn av de vanskelige plassforhold.

Rotvoll (dr. Konrad Aas): Behandlingen utover arbeidsterapi har vært den vanlige med sedativa og hypnotica. *Sulfosinbehandling* har man helt forlatt. *Cardiazolkur* har vært anvendt på 54 menn og 42 kvinner. (Man har anvendt det svenske preparat: Pentrozol). Man utskrev av disse 1 mann og 1 kvinne helbredet. Hos mannen forelå en hypoconder melancholiform tilstand, mens kvinnen var mer en schizofren type. Begge ble bedre etter få sprøyter. Betydelig bedring oppnåddes hos 6 menn og 6 kvinner. Anstaltbedring hos 1 mann og 2 kvinner. Uforandret ble 46 menn og 33 kvinner. Ingen av de behandlede kasus var hva man forstår ved nylig oppståtte psykoser. De kasus man har valt har vært av nokså blandet art, til dels nokså håpløse kasus og gjennomgående henhørende under den schizofrene gruppe.

Den *insulinbehandling* som ble påbegynt i 1938 omfattet 6 kvinner. 2 ble i tilslutning til behandlingen helbredet, 4 uforandret. Begge de kvinner som ble behandlet med hell befant seg ved inngangen til den klimakteriske alder.

Reitgjerdet (dr. Egil Rian): Det ble i siste halvår drevet utstrakt behandling med *insulinkurer* og *cardiazolsjokk*. S. A. ble omdannet til behandlingssal med daglig ca. 8—10 pasienter i insulinkoma. Komaet ble utstrakt til ca. $\frac{1}{2}$ time og kuren strakte seg over ca. 80—90 insulindager. *Cardiazol* ble gitt 2 ganger ukentlig, og fra 15 til 25 behandlinger. Vi har ikke hatt noen komplikasjoner ved disse behandlinger. Samtlige behandlede pasienter fikk ekstra 1 appelsin, samt 2 betamin daglig.

Ved Reitgjerdet asyl hvor de fleste pasienter har langtkomne kroniske sinnssykdommer måtte vi vente mindre godt terapeutisk resultat. I mange tilfelle fikk vi dog en meget betydelig bedring, slik at tidligere voldsomme pasienter kunne utskrives i privatpleie eller til andre asyler.

D i k e m a r k (dr. Rolv Gjessing): Blant de mange midler som er anbefalt ved feberbehandling skal jeg nevne tyfusvaksine, pyrifera (drepte bakterier), uspesifik eggehviteterapi, xifalmelk (kumelk + vaksine) og sulfosin. Det siste preparat, som består av 1 % svovlprecipitat oppslemmet i olje, er innført av den danske lege **K n u d S c h r o e d e r**. Man begynner med doser på 1 à 2 ccm. (intramuskulært) og stiger til feberen kommer over 39. Sprøyten settes om kvelden, da feberen først begynner etter 8—10 timer og når sitt høydepunkt etter ca. 16 timer. Ingen av de nevnte febermidler synes å kunne erstatte malariabehandlingen ved paralyse, derimot har man sett atskillig virkning, særlig av svovlbehandling ved schizofreni. Melkepreparater anbefales ved epileptiske tilstander som beror på organiske hjernesykdommer, ved encefalit og kommosjonspsykose. Her på Dikemark ble i årene 1930—33 ca. 200 schizofrenier behandlet med sulfosin. Det hovedinntrykk som sulfosinterapien ga, var at man i en del tilfelle oppnådde gode forbigående remisjoner, men at resultatene var lite varige.

S j o k k b e h a n d l i n g: Andre kurer som blir anvendt meget i de senere år, er kramppe- og insulinbehandling, som man ofte sammenfatter under betegnelsen sjokkterapien. Hvis man bruker denne fellesbetegnelse, bør man være oppmerksom på at den biologiske virkning av kurene må antas å være forskjellig selv om den har mange likhetspunkter.

Hva prognosen for behandlingen med insulin angår, framheves det at utsiktene er best når sykdommen ikke har vart over ett år. Gode remisjoner sees fortrinsvis ved katatone og akutte paranoide former, mens hebefrene gir dårlig prognose. Ved paranoide tilstander skal det særlig lett komme tilbakefall, og det anbefales derfor i slike tilfelle å gjennomføre en langvarig kur for om mulig å oppnå en fullstendigere korreksjon av vrangidéene. Før man erklærer videre behandling hensiktsløs, bør kuren ha vart minst i 3 måneder.

Resultatene bedømmes forskjellig. Enkelte mener at remisjonene ved insulinkur neppe er hyppigere enn ellers, men de fleste er vel enige i at behandlingen forsterker remisjonstendensen, påskynder den og skaper fullstendigere bedringer. Et stort antall statistikker over behandlingsresultatene er lagt fram i de siste år, men skal man få en objektiv bedømmelse av disse, er det nødvendig å ha et sammenligningsmateriale av ubehandlede tilfelle. Videre spiller det en ikke uvesentlig rolle hvilken omkrets man gir schizofrenibegrepet. **L a n g f e l d t** har således hevdet at det bare er de schizofreniforme psykoser som påvirkes av insulinkuren, og for dem er prognosen også ellers god, mens de egentlige schizofrenier blir upåvirket. Her på Dikemark har insulinkuren vært i bruk siden høsten 1935. Inntil 1/1-1939 var det i alt behandlet 209 pasienter, som jeg tidligere har gjort til gjenstand for en etterundersøkelse (se side 22).

Krampeterapien med cardiazol — pentamethylentetrazol — ble innført av **M e d u n a** i 1934. Han gikk ut fra den teori at det er en biologisk anta-

gonisme mellom schizofreni og epilepsi og støttet seg på den erfaring at ekte epileptiske anfall er en sjeldenhet ved schizofreni, mens på den annen side epileptiske kriser i enkelte tilfelle kan ha en gunstig virkning på den schizofrene prosess. Meduna mener også at stoffskifteundersøkelser bekrefter motsetningsforholdet. Spørsmålet er imidlertid lite utredet, og det teoretiske grunnlag for krampebehandlingen må antakelig søkes ad andre veier, så meget mere som erfaring viser at terapien ikke bare virker ved schizofreni, men særlig ved manisk-depressive psykoser.

Det må nevnes at man nå ofte kombinerer insulin- og cardiazolterapi. *G e o r g i* var den første som foreslo en slik kombinasjon, og han framhever samtidig at man bør gi cardiazolsjokket ca. $1\frac{1}{2}$ time etter insulininjeksjonen, på det tidspunkt da blodsukkeret er lavest. Det antas nemlig at spenningen mellom det lave sukkerinnhold i blodet og det høye i nervecellene skaper et gunstig miljø for en krampeutladning. I den siste tid er man dog gått mere over til å gi cardiazolsprøyten omtrent på det tidspunkt da pasienten faller i koma. Når man bruker kombinert behandling gir man i alminnelighet cardiazol 2 ganger i uken samtidig med vanlig insulinkur.

På *Dikemark* har cardiazol vært i bruk siden 1937, dels som ren cardiazolkur, dels i forbindelse med insulin. Henvend 100 schizofrene pasienter er behandlet bare med cardiazol. Om resultatene kan sies at man i en del tilfelle har fått gode forbigående remisjoner, men bedringene har vært lite varige. I den senere tid brukes cardiazol fortrinsvis sammen med insulin, og det har vist seg at kombinasjonen hos noen pasienter har hatt god virkning. Hos pasienter som viser tegn på tilbakefall i sin sykdom, benyttes midlet en del, og det lykkes ikke sjelden å bringe dem på rett kjøl igjen for en tid ved hjelp av cardiazolsjokk. Manisk-depressive psykoser har vi liten anledning til å behandle her, da de fleste kommer over sin sykdom ved en tids opphold i en psykiatrisk avdeling.

H o r m o n b e h a n d l i n g: Da man her på *Dikemark* i 1926 hadde fått *K r o g h s* apparat til bestemmelse av totalomsetningen, viste det seg at et stort antall pasienter hadde et nedsatt stoffskifte, periodevis eller konstant. Man gikk derfor i gang med å behandle disse med *t h y r e o i d e a s u b s t a n s* for derved å bringe omsetningen opp i normal høyde. Erfaring viser at dette som regel lar seg gjøre, og at den psykiske tilstand samtidig ofte bedres, like- som bedringen kan holdes vedlike ved fortsatt bruk av thyreoidea i passende mengde. Fra 1929 er man også begynt å bruke intramuskulære injeksjoner av det kraftigere virkende *t h y r o x i n* som er et skjoldbruskkjertelhormon i ren form og nå fremstilles syntetisk (*Harington* 1927). Det spesielle indikasjonsområde for thyroxinbehandlingen er de periodiske katatonier med regelmessig tilbakevendende faser av uro eller stupor og rolige intervaller. *G j e s s i n g* har påvist at det samtidig med disse forandringer i det psykiske bilde opptrer svingninger i kvelstoffbalansen, og at det periodevis foregår en kvelstoffreten-

sjon som etterfølges av en overutskillelse. Det ligger da nær å tenke seg at denne opphoping av kvelstoffholdige emner står i årsaksforhold til de psykiske fenomener, og at uttømmingen av dette depot og en forebyggelse av ny retensjon må føre til at også den psykiske balanse gjenoprettes. Og det er dette som skjer ved thyroxin-thyreoidbehandling. Thyroxinet fremkaller en kraftig kvelstoffutskillelse, og ved hjelp av thyreoidesubstans kan man deretter hindre at det danner seg nytt depot. I noen tilfelle kan man sette ned skjoldbruskkjertelmengden litt etter litt i løpet av måneder eller 1—2 år og til slutt opphøre helt uten at det på ny kommer til kvelstoffretensjon. I andre tilfelle synes det å være nødvendig å gi medikamentet mer eller mindre regelmessig i mange år hvis man vil unngå nye uro- eller stuporanfall. Sykdommen er ikke helbredet, men de somatiske og psykiske avvikelser er kompensert. Gjes-sing har gjort rede for thyroxin-thyreoidbehandling i arbeider trykt i Archiv für Psychiatrie und Nervenkrankheiten Bd. 96 1932, Bd. 104 1935, og Bd. 109 1939, samt i Journal of Mental Science, september 1938.

Mange terapeutiske forsøk er gjort med seksualhormoner uten at de kan sies å ha gitt overbevisende resultater. Her på Dikemark har tidligere reservelege Frøshaug særlig arbeidet med follikulinterapi og vil senere offentliggjøre sine erfaringer. Det er jo en kjent sak at menses ofte uteblir hos schizofrene kvinner, og man håpet da at man muligens ved å få menstruasjonen i gang også skulle oppnå en psykisk bedring. Follikulin ble brukt i store doser i denne hensikt, og det lyktes i mange tilfelle å framkalle menstruasjon, men den psykiske tilstand ble stort sett uforandret.

Hypnotika: Sovemidler og andre narkotika blir fremdeles meget brukt i sinnssykebehandling. Hensikten med disse midler er dels å skaffe pasientene tilstrekkelig søvn og hvile, dels å skape ro på avdelingene. I de senere år er det dog en tydelig tendens til å innskrenke bruken av disse preparater. Det var Simon, arbeidsterapiens utrettelige forkjemper, som først fremhevet at man med de vanlige store mengder sovemidler ikke oppnådde noen varig beroligelse av pasientene. Særlig pekes det på at sovemidlene griper forstyrrende inn i det fine samspill mellom den sentrale og perifere regulering av stoffskiftet, hvilket delvis skjer gjennom en påvirkning av åndedrettssentret. Spesielle forandringer i stoffskiftet er bl. a. påvist av Wuth som fant at paraldehyd og alkohol framkalte acidose, luminal og sovemidler av urinstoffgruppen vesentlig alkalotiske forandringer. Også i dyreforsøk har Wuth påvist sovemidlenes dysregulatoriske virkning. Det er derfor rimelig at det er forbundet med en viss fare å bruke disse medikamenter i lengre tid, ikke minst hos syke som allerede viser tegn på stoffskifteanomalier. Mange mener at man derved bidrar til å holde sykelige funksjoner i gang, spesielt også urotilstander. At sovemidlene virker nedsettende på appetitten er en vanlig erfaring. For mest mulig å unngå å bruke dem anbefales en gjennomført arbeidsterapi, liggekurer i åpne kurhaller og som beroligelsesmiddel 10—20 enheter insulin.

Man bør dog naturligvis ikke stille seg dogmatisk på det standpunkt at narkotika overhodet ikke skal anvendes. I spesielle tilfelle er de hensiktsmessige, f. eks. ved kirurgiske inngrep, transport av urolige syke, ved særlig voldsomme akutte uroanfall og tildels for senildemente som er tilbøyelige til å gjøre natt til dag. Små mengder sovemedisin er også berettiget når det gjelder å bringe en pasient over vanskeligheter med å få den normale søvn i gang.

Forbruket her på sykehuset av de alminneligste sovemidler som kloral, veronal og nyofen er gått ned til minimale mengder (det samme gjelder sulfonal). Når det fremdeles har vært brukt litt trional — i betraktning av pasientantallet dog ubetydelige mengder — er det vesentlig på indikasjonen nattlig uro ved senil demens. Også hyoscin-morfinforbruket er gått betraktelig ned, om enn ikke i samme grad som for de egentlige sovemidlers vedkommende. Dette forhold beror på at man ikke sjelden gir en hyoscin-morfinsprøyte forut for kirurgiske inngrep (tannekstraksjoner, tonsillektomier o. l.) og ved røntgenundersøkelser av utrygge pasienter.

De erfaringer som her er gjort med et meget innskrenket forbruk av narkotika er avgjort gunstige. Istedetfor øket uro som man kanskje på forhånd var tilbøyelig til å frykte, har det tvertimot vist seg at det er blitt mere ro på avdelingene, og man har i det hele det inntrykk at det har vært til fordel for pasientene at man er sluttet med de store mengder sovemedisin som inntil for få år siden var alminnelig.

En spesiell indikasjon for hypnotika foreligger ved *e p i l e p s i*, hvor de bidrar til å forebygge krampeanfalle. Det viktigste middel er fremdeles *l u m i n a l* (acid. phenylæthylbarbituricum), tildels kombinert med brom eller andre stoffer som belladonna, koffein (særlig ved *petit mal*) og borsalter. *P r o m i n a l* atskiller seg fra luminal ved større avstand mellom antiepileptiske og hypnotiske doser og skal derfor virke mindre nedsettende på arbeidsevnen.

E p i l e p t i k e r b r ø d — brød som inneholder en viss mengde brom — er forsøkt her en kortere tid, men forsøkene ble oppgitt etter noen måneders forløp fordi pasientene ble så uklare at man fant behandlingen uhensiktsmessig, en erfaring som også andre har gjort.

Et nytt epilepsimiddel er *d i p h e n y l h y d a n t o i n* som først er prøvet av *M a r r i t t* og *P u t m a n* i 1937. Disse har nå behandlet over 300 tilfelle og 60 % av pasientene som tidligere var behandlet med luminal uten tilfredsstillende resultat er blitt anfallsfri. Fra Danmark har *F a u r b y e* gitt en meddelelse om behandling av epilepsi med phenylhydantoin. Den aksentuering av de epileptiske karaktertrekk som man ofte finner ved luminalbehandling, såes ikke ved bruk av det nye middel, hos mange kom det tvert imot en psykisk bedring. Faurbyes konklusjon er at diphenylhydantoin i mange tilfelle virker sterkere anfallshemmende enn phenylæthylbarbitursyre, men stoffet har utpreget toksiske egenskaper som gjør at behandlingen bør innledes på sykehus.

Her har preparatet hittil bare vært prøvd et par ganger. Hos den ene pasi-

ent opptrådte dobbeltsyn som muligens stod i forbindelse med kuren, hvorfor midlet ble seponert. Den annen ble anfallsfri, og det kom en påtakelig bedring også i psykisk henseende. Forsøkene vil derfor bli fortsatt.

En særlig anvendelse har sovemidlene også fått ved den såkalte *sovekur* (Dauerschlaf), som ble innført av Kläsi i 1922. Pasientene holdes ved denne sovende i flere døgn, og får bare anledning til å våkne opp korte stunder, så de kan få den nødvendige tilførsel av næring. Man mener at kurens virkning først og fremst er av psykisk art. Den syke kommer i en tilstand av hjelpeløshet som tvinger ham i rapport med sine omgivelser og til å oppgi sin isolasjon. Ved narkosen skjer dessuten en avbrytelse av innarbeidde vaner og tankeganger. Narkosemidlene skaper tildels også en følelse av eufori som kan virke avspennende på de sykes autistiske affekter.

Kläsi anbefalte *somnifen* til sin kur, men for øvrig har man brukt mange forskjellige sovemidler og blandinger av disse midler i Dauerschlaf-behandlingen. For metoden i det hele gjelder at den ikke er ufarlig. I Tyskland regner man med 5 % mortalitet ved somnifenkur, og fra vårt eget land foreligger en beretning fra Lierasyket om 14 % dødelighet ved sovekurene.

Her på Dikemark ble behandlingen tatt opp samme år som Kläsi begynte med den, og en meddelelse om de første resultater er gitt av Gjessing og Lingjærde i Tidsskrift f. d. norske Lægeforening 1924. I alt er kuren gjennomført hos ca. 120 pasienter i årenes løp. Etter at man hadde hatt et par svære komplikasjoner og muligens et dødsfall ved somnifennarkose, gikk man over til å bruke *Cloettas blanding*, men da det også med dette narkosemiddel opptrådte komplikasjoner, har man i de siste år bare leilighetsvis gitt sovekur på bestemte indikasjoner. Hva resultatene angår kan man si at det i en del tilfelle er oppnådd noen sosialisering av pasientene.

Sikringsstoffer: Spørsmålet om vitaminenes betydning i psykoseterapien står på dagsordenen og undersøkes f. t. nærmere her på Dikemark. Disse stoffer er jo i første rekke å betrakte som nødvendige bestanddeler av næringen, men man diskuterer også hvor vidt de har en videre, rent medikamentell virkning ved sinnssykdommer. Da vitaminene er nødvendige for å opprettholde et normalt stoffskifte, og da de spiller en viktig rolle i den vegetative-nervøse regulering, ligger det nær å anta at en hensiktmessig vitamin-tilførsel vil være av vesentlig betydning ved mange sinnslidelser. Vi vet at vitaminene etter at de er opptatt i legemet forbinder seg med eggehvitestoffer og danner fermenter som på bestemte punkter griper inn i stoffomsetningen. Eksempelvis kan nevnes at vitamin B₁ griper inn i kullhydratomsetningen ved de giftige mellomprodukter pyrodruesukker og metylglyoxal. Ved for liten tilførsel av C-vitamin synker glykogeninnholdet i lever og muskulatur samtidig som det samler seg melkesyre i muskler og blod, og denne sviner først når det på ny dannes glykogen ved ny tilførsel av C-vitamin. Syntesen av glykogen i det intermediære stoffskifte lider altså ved mangel på C-vitamin. Når vi nå

erindrer den særlige betydning forbrenningen av kullhydrater har for energiomsetningen i hjernen og nervesystemet i det hele, er det klart at vitamin-spørsmålet er av spesiell interesse ved sykdommer i disse organer. I denne forbindelse skal jeg gjøre oppmerksom på at G j e s s i n g har påvist nedsatt utskillelse av vitamin C og B₁ tross samme høye import i katatone reaktive faser i den periodiske katatoni. M o n a u n i fant ved katatone og stuporøse schizofrenier mindre C-vitaminverdier i liquor enn hos andre syke som fikk samme kost. Et liknende forhold fantes ved senildemens, hvilket vel henger sammen med at forbruket av C-vitamin stiger hos eldre mennesker.

Det må også nevnes at insulintoleransen øker ved rikelig vitamintilførsel. Under insulinkur får derfor i de siste år alle pasienter på Dikemark sitronvann og ølgjær, og derved er det lyktes å redusere komplikasjonene ved kuren i betydelig grad.

E t t e r u n d e r s ø k e l s e r a v i n s u l i n p a s i e n t e r (av reservelege dr. T. Seip): I løpet av sommeren og høsten 1939 har jeg foretatt en etterundersøkelse av de pasienter som har vært behandlet med insulin i årene 1936—37 og 38. Jeg skal her gi en ganske kort oversikt over de resultater jeg er kommet til. Det dreier seg om i alt 209 pasienter, 83 menn og 126 kvinner. Blant disse er det enkelte som har fått flere kurer og derfor er oppført flere ganger, slik at det antall individer som er behandlet ikke er fullt så stort som de angitte tall.

Av undersøkelsen framgår det at gjennomsnittsalderen for de behandlede menn er 34,2 år, for kvinner 36,8, og at den gjennomsnittlige sykdomsvarighet for mennene er 8,2 år, for kvinnene 6,6. Sykdomsvarigheten ligger altså i det hele tatt temmelig høyt, og svarende hertil blir gjennomsnittsalderen for samtlige pasienter ca. 36 år. Regner vi alle 3 år under ett, finner vi at det gjennomsnittlige antall sjokk er 30 for menn og 21,7 for kvinner.

Videre vil vi se at med full remisjon-symptomfrihet, + + + — er 1 mann og 6 kvinner. Av kvinnene har dog allerede en fått tilbakefall og er innlagt i asylet på ny. Sosial remisjon — + + — er oppnådd hos 8 menn og 18 kvinner. Av disse har to kvinner fått nytt uroanfall. Under anstaltremisjon — + — er oppført 10 menn og 22 kvinner. 2 kvinner har fått tilbakefall. Forbigående, kortvarig remisjon — (+) — er oppnådd hos 23 menn og 21 kvinner. Ingen virkning av kuren finner vi hos 35 menn og 59 kvinner. Døde er 6 menn.

Hvis vi nå slår sammen de to første grupper under betegnelsen gode remisjoner, så er et slikt resultat oppnådd hos 15,8 %. Tas også anstaltremisjoner med, får vi en mere varig bedring i 31,1 %.

Av de behandlede pasienter er utskrevet 25 menn og 38 kvinner, tilsammen 63. Litt over halvparten (34 pasienter) av disse er bedret ved kuren, således at man kan si at insulinbehandlingen har vært en medvirkende eller avgjørende faktor ved utskrivningen.

Med hensyn til sykdomsvarighetens betydning for resultatet legger vi merke

til at hos 5 av 7 pasienter med full remisjon har sykdommen vart under 1 år, hos de øvrige mellom 1 og 2 år. Forholdet mellom sykdomsvarighet og bedringsgrad sees av tabell x nedenfor. Med sykdomsvarighet under 1 år er behandlet i alt 20 pasienter, ca. 10 % av det samlede materiale. Av disse har 5, det vil si 25 %, fått full remisjon og 45 % god remisjon. Regnes også anstaltremisjoner med, fåes bedring i 55 %. Her må det bemerkes at tallene er for små til å være representative.

Tabell x.

Sykdomsvarighet	Full remisjon	Sosial remisjon	Anstaltremisjon	Forbigående remisjon	Ingen virkning	Til sammen
1—5 år	7	15	10	30	36	98
6—10 år	-	5	16	8	26	55
11—15 år	-	5	3	3	19	30
16—20 år	-	-	2	3	9	14
21—25 år	-	1	1	-	3	5
Over 25 år	-	-	-	-	1	1
I alt	7	26	32	44	94	203

En har også undersøkt sammenhengen mellom antall sjokk og bedringsgrad. Som et kuriosum kan det nevnes at 4 av de 7 pasienter med full remisjon overhodet ikke har gjennomgått noe helsjokk, men bare vært i subkomatøs tilstand. I gruppen sosial remisjon har de aller fleste (22 av 26) fått mindre enn 30 sjokk. Undersøkelsen viser i det hele at antall sjokk ikke er avgjørende for resultatet, vel også at det hos de fleste pasienter med tendens til gode remisjoner vil inntre bedring relativt tidlig i kuren. Dette utelukker dog ikke at man hos en del pasienter oppnår bedring først etter langvarig kur. I litteraturen framheves at man spesielt ved paranoide tilstander ikke må avbryte kuren for tidlig, før vrangidéene er helt korrigert. Derved forminskes residivfaren.

Tabell y gjelder forholdet mellom samlet insulinmengde og bedringsgrad. Som man kunne vente gir den et liknende bilde som forholdet mellom antall sjokk og bedringsgrad, idet de pasienter som er kommet seg best har fått relativt beskjedne insulinmengder. Av 33 pasienter med full remisjon og sosial remisjon har således 23 fått mindre enn 5 000 enheter.

Tabell y.

Samlet insulinmengde	Full remisjon	Sosial remisjon	Anstaltremisjon	Forbigående remisjon	Ingen virkning	Til sammen
Under 5 000 I. e.	4	19	16	25	40	104
5 000—11 999 I. e.	3	6	10	8	36	63
12 000—21 999 I. e.	-	-	3	8	14	25
22 000—40 000 I. e.	-	1	3	3	4	11

Tabell z viser forholdet mellom alder og bedringsgrad.

Tabell z.

Alder	Full remisjon	Sosial remisjon	Anstalt-remisjon	Forbigående remisjon	Ingen virkning	Til-sammen
Under 20 år	-	-	1	-	1	2
20—24 år	-	1	1	-	7	9
25—29 år	3	-	7	8	9	27
30—34 år	1	11	6	13	18	49
35—39 år	1	7	7	15	24	54
40—44 år	2	5	7	4	18	36
45—49 år	-	2	1	3	15	21
50 år og over	-	-	2	1	2	5

I tabell æ er sykdomsform og bedringsgrad stilt i relasjon til hverandre. Her ser vi at resultatene er noenlunde ens for de katatone og de paranoid-hallformer. Av hebefrene er det behandlet meget få, men man bør notere seg at ingen av dem er kommet opp i god remisjon. Det stemmer med andres erfaring.

Tabell æ.

Sykdomsform.	Full remisjon	Sosial remisjon	Anstalt-remisjon	Forbigående remisjon	Ingen virkning	Til-sammen
Hebefreni og dem. simpl.	-	-	1	1	4	6
Katatone	3	13	14	18	42	90
Kat. paran.hall	-	4	7	9	15	35
Paranoidhall.	2	8	10	13	27	60
Andre psykoser	2	1	-	3	6	12

Tabell ø gir en oversikt over habitus og kurens utgang. Slår vi sammen de 3 første grupper av pasienter med noen varig bedring, finner vi innenfor disse 28 % av de leptosome, 25 % av de atletiske og 66 % av pyknikere. Riktignok er tallene for den sistnevnte gruppe små. Men de tyder i hvert fall på at også ved insulinbehandling er prognosen bedre for pyknikere enn for de andre grupper.

Tabell ø.

Habitus	Full remisjon	Sosial remisjon	Anstalt-remisjon	Forbigående remisjon	Ingen virkning	Til-sammen
Leptosom	5	10	13	24	47	99
Atletisk	1	4	4	11	15	35
Pyknisk	-	6	7	-	6	19
Leptosomatletisk	1	2	1	5	6	15
Leptosompyknisk	-	2	3	1	6	12
Atletiskpyknisk	-	1	3	1	9	14
Dysplastisk ,	-	1	1	2	5	9

V e u m (dr. A. Bretteville-Jensen): Vi har i årets løp etter hvert gjort øket bruk av *cardiazolbehandling*, og fremdeles med tildels ganske gode resultater. Den sosiale anstaltbedring er helt påtagelig, men vi har også kunnet utskrive flere som ikke sinnssyke, hvor man har det bestemte inntrykk at *cardiazolbehandlingen* har vært av avgjørende betydning.

Virksomheten i vårt nye laboratorium er utvidet.

S a n d e r u d (dr. E. Härne): En har fortsatt arbeidet med å komme bort fra den overdrevne bruk av sovemidler, og dette har gått relativt lett. Ved en kontrolltelling i sommer fant vi at vi nå var kommet ned i 30-parten av bruken i tilsvarende tidsrom i 1937, og at det gjennomsnittlige timeantall søvn pr. pasient allikevel har øket med 17 minutter pr. natt.

I n s u l i n b e h a n d l i n g e n ble fortsatt på kvinneavdelingen utover våren 1939 og i et par tilfelle med overraskende god effekt. Særlig påfallende var den hos en pasient som hadde oppholdt seg 12 år på sykehuset, og i denne tid hørt til de aller vanskeligste. Hun er nå i familiepleie og oppfører seg uklanderlig.

Dessverre måtte insulinbehandlingen opphøre 1. juni, da en av legene sluttet uten at en fikk noen i hans sted. Meningene var til høsten å gjenoppta behandlingen på kvinnesiden og også begynne på mannssiden, men da ingen leger meldte seg til de ledige stillingene, måtte en foreløpig utsette det hele.

C a r d i a z o l b e h a n d l i n g e n har derimot vært drevet hele året så vel på manns- som på kvinnesiden. I alt fikk en i årets løp ferdigbehandlet ca. 150 pasienter. Antallet er for lite til noen statistisk bedømmelse av kurens verdi. Observasjonstiden er også for kort. Virkningen synes mere frapperende i en del enkelttilfelle enn i materialet som helhet. Det er ikke tvil om at behandlingen, særlig hos en del meget vanskelige pasienter, har vært av forbausende virkning, mens den i andre tilfelle, der en hadde ventet god effekt, har skuffet. Indikasjons- og prognose-stillen er det for tiden helt håpløst å innlate seg på. Selv om en må stille seg meget skeptisk overfor de mange begeistrede uttalelser om behandlingsmetoden, må en si at den betyr en berikelse i vårt arbeid.

Etter grundige forundersøkelser av hvilestoffskiftet har en også i en del tilfelle brukt thyroxin og thyreoidin med god effekt, særlig i et par tilfelle av kronisk katatoni. Hos pasienter som med godt resultat er blitt behandlet med *cardiazol* ser en ofte en øking av pulsfrekvensen og en stigning av hvilestoffskiftet. Vi har derfor i en del tilfelle prøvet å opprettholde det gode resultat av *cardiazolsjokk-kuren* med en etterfølgende behandling av thyreoidea-tabletter. Materialet er ennå for lite og for uensartet for at en skal kunne si om en derved har forebygget residiver.

P r e s t e s e t e r (dr. Leif Madsen): Det ble dette år forsøkt med krampebehandling (*cardiazol*) også her. Resultatet var stort sett oppmuntrende.

L i e r a s y l e t (dr. Ottar Lingjærde): Overlegen er meget fornøyd med resultatene av sjokkbehandlingen og skriver at når det fra enkelte hold har vært

hevdet at de nye behandlingsmetoder ingen betydning har ved «typiske» schizofrenier, kan jeg ikke skjønne annet enn at det må bero på manglende erfaring eller feilaktig metodikk. Det kan ikke herske noen som helst tvil om at «sjokk»-behandlingen er virksom også ved schizofreni. Om den kan gi varig helbredelse er et spørsmål for seg, som tiden får avgjøre. At de nye metoder også har betydning for asylenes kapasitet og samfundets økonomi, vil formentlig følgende oversikt vise:

I årene 1927—35 blev det gjennomsnittlig utskrevet av asylet 133 pr. år, hvorav 21 ikke sinnssyke (ca. 16 %).

¹ 1936: antall utskrevne 174, derav «ikke sinnssyke» 9—ca. 5 %

¹ 1937: — — 173, — — — 12

1938: — — 237, — — — 24

1939: — — 261, — — — 79—ca. 30 %.

Her ved asylet begynte man forsøksvis med «sjokk»-behandling i slutten av 1937, men først i løpet av 1938—39 kom behandlingen ordentlig i gang. Som man vil se av oversikten, er antallet av utskrevne pasienter siden «sjokk»-behandlingsens innførelse øket med over 50 % og antallet «ikke sinnssyke» mer enn tredoblet. Her spiller dog de «frivillige» noen rolle. Trekker man fra de «frivillige» nervøse, som ikke under oppholdet viste symptomer på sinnssykdom, får man 71 tidligere sinnssyke utskrevet symptomfri, altså en «helbredelsesprosent» (med all mulig reservasjon!) på ca. 27. Man må naturligvis ikke ta en slik statistikk så helt bokstavelig, men den viser vel i hvert fall at «sjokk»-behandlingen har hatt en meget gunstig virkning både på vekslingen og behandlingens effektivitet.

Videre nevnes i beretningen at asylet i stor utstrekning bruker behandling med thyreoideatabletter etter de prinsipper som er angitt i N. M. T. 1929. Vi bruker tildels kombinasjon av sjokk- og thyreoideabehandling. Ved uro og forvirringstilstander bruker vi stadig behandling med store doser kullhydrater, eventuelt glucose-injeksjoner, etter de prinsipper overlegen har angitt i sine leverarbeider.

T e l e m a r k f y l k e s a s y l (dr. T. Skabo): I 1939 har man begynt med sjokkbehandling her ved asylet. Det er ennå for tidlig å uttale seg om resultatet i det hele, men man har allerede nå inntrykk av at den byr på et absolutt framskritt. Det ser ut som om metoden gir mest til tilfelle som ikke har vart for lenge, men også i eldre tilfelle har man kunnet konstatere bedring, særlig i form av mindre uro og støy, slik at forholdene på de urolige avdelingene er bedret så vel for den behandlede pasient selv som for de øvrige pasienter. Det viser seg at sjokkbehandlingen gunstigst kombineres med beskjeftigelsesterapi som må fortsettes etter at sjokkbehandlingen er avsluttet for å gi et gunstig resultat.

V a l e n (dr. Konrad Lunde): Utenom den systematiske og vel varierte

¹ I denne tid foregikk utskrivningen av Oslopatientene.

arbeidsterapi har asylet fortsatt *cardiazol*behandlinger ad modum *Meduna* som vi begynte med våren 1938. Vi er like fornøyd som før med denne behandling, og når vi har kunnet utskrive 76 av i alt 164 utskrevne pasienter som «ikke sinnssyke» i årets løp, skyldes dette utvilsomt denne nye behandlingsmetode.

Det viser seg dessverre at pasientene relativt ofte får tilbakefall etter kortere eller lengre tid, og nå og da får de tilbakefall så snart man holder opp med behandlingen.

Vi holder på å etterundersøke våre *cardiazol*behandlede pasienter, og vil dette spørsmål bli belyst nærmere ved annen anledning.

Vår erfaring går som før i retning av at *cardiazol*sjokkbehandling intet spesifikum er mot schizofreni, men virker psykisk og somatisk stimulerende og toniserende så vel på pasienter med denne sykdom som ved manio-depressive og konstitusjonelle psykoser. Behandlingen synes snarere å være best ved de to sistnevnte sykdommer og ikke ved schizofreni, hvor derimot det psykogene overtrekk ved denne sykdom har lett for å svinne under *cardiazol*behandlingen.

Dette trekker fremdeles i den retning — hvilket flere ganger av meg offentlig er framholdt før — også understreket i beretningen for 1938 — at indikasjonsområdet for *cardiazol*behandlingen bør utvides til også å omfatte nevrosene.

Denne betraktningmåte åpner kan hende for store muligheter også i forebyggende retning hva sinnssykdommer angår.

At man i Finnland f. eks. *cardiazol*behandler «krigspsykoser» med utmerket godt resultat understreker denne betraktningmåte.

I løpet av 1938 og 1939 har vi innvunnet en del erfaring om *cardiazol*, og med henblikk på muligens å kunne nå litt lenger og eventuelt hjelpe noen syke hvor *cardiazol*behandlingen ikke synes å virke, er vi siden desember gått i gang med *insulinsjokk*behandling ad modum *Sakel*. Vi er begynt med 4 kvinner. Disse er ikke ferdigbehandlet.

Tanken er å fortsette med insulin på pasienter som ikke har reagert tilfredsstillende på *cardiazol*, men vil i all fall foreløpig *cardiazol*behandlingen fremdeles bli den stående behandling hos oss.

*Cardiazol*behandlingen har en iøynefallende stor fordel framfor insulin, i det den er langt enklere, billigere og rekker man å behandle langt flere pasienter med den enn med den siste.

Opdøl (dr. T. Bauge): *Cardiazol*behandlingen har vært fortsatt etter de samme prinsipper som foregående år, d. v. s. etter forutgående innhentet samtykke fra de sykes pårørende. Av 28 schizofrene pasienter, behandlet med *cardiazol*, og med en observasjonstid av fra $\frac{1}{2}$ til $1\frac{1}{2}$ år etter avsluttet kur, befinner 17 pasienter seg fremdeles i sykehuset. Av de 11 utskrevne pasienter er en utskrevet som helbredet, 7 utskrevet som bedret og 3 utskrevet til privat forpleining.

Av de nevnte *cardiazol*behandlede schizofrene var 21 pasienter første gangs

innlagte. Av disse er 13 fremdeles i sykehuset og viser ingen bedring. Av de 8 utskrevne er en utskrevet som helbredet, 4 utskrevet som bedret. Til sammenligning kan anføres at av 24 ikke cardiazolbehandlede første gangs innlagte (i 1938) schizofrene er 4 utskrevet som ikke sinnssyke, 12 utskrevet som sinnssyke (6 bedret, de øvrige 6 til offentlig forpleining). De øvrige 8 er fremdeles under behandling i sykehuset.

En oversikt over arbeidsvirksomheten ved asylene er gitt i tabell 16. I prosent av middelbelegget har gjennomsnittlig 52 pasienter hatt daglig arbeid. I 1938 var prosenten 53 og i 1937 52. Prosenten varierer mellom 25 og 75 for de forskjellige asylene. Tabellen viser videre hva slags arbeid pasientene hadde.

I tabell 17 finner en oppgaver over bruken av mekaniske tvangsmidler og isolasjon.

I 1939 ble mekaniske tvangsmidler brukt i et tidsrom av 297 timer pr. 10 000 forpleiningstimer mot 213 i 1938. Tallet for 1938 viste en midlertidig nedgang, idet tallene for 1937 og 1936 var henholdsvis 245 og 239. Det var 17 asylene som benyttet seg av mekaniske tvangsmidler.

Isolasjon ble brukt i større eller mindre utstrekning ved alle asylene. Årsaken var i nesten alle tilfelle uro. For alle asylene under ett ble isolasjon i 1939 brukt gjennomsnittlig 198 dager pr. 10 000 forpleiningsdager. Dette er betydelig mindre enn tidligere, idet tallet for 1938 var 291 dager, og for 1937 298 dager.

Fra Eg opplyses at plassforholdene er svært vanskelige og at derfor bruken av sovemidler og mekaniske tvangsmidler må bli stort.

Antall isolasjoner er øket atskillig ved Dikemark. Tallet er gått opp fra 43 dager pr. 10 000 liggedager til 68 dager pr. 10 000 liggedager. Årsaken til dette er at asylet har hatt noen få pasienter av typen imbesile psykopater med så stor impulsivitet at det var uråd å ha pasientene på fellesrom med andre, dertil et par narkomane hvor isolasjon har vært påkrevet både av hensyn til å sikre seg import av narkotika og av psykoterapeutiske grunner.

Fra Sanderud asyl meddeles at etter at en har kommet ned til en rimelig bruk av narkotika, har en lagt brett på å redusere bruk av isolasjoner. Denne er brakt ned fra 258 dager pr. 10 000 forpleiningsdager i 1938 til 89 i 1939.

9. Utdrag av regnskapene.

Relevé des dépenses et des recettes des hospices.

Tabell 18 er stilt opp på grunnlag av regnskapsutdrag for 1938/39 som er sendt inn fra hvert enkelt asyl. Under utgifter er ikke tatt med ekstraordinære utgifter, heller ikke forrentning og amortisasjon av anleggsomkostningene e. l. Under lønninger er oppført den totale lønn, dvs. kontantlønn + emolument-

fradrag. Hva personalet betaler for emolumenter, er ført til inntekt under denne post.

Tabellen viser som tidligere stor forskjell mellom de enkelte asyler både når det gjelder utgifter og inntekter. Lokale forhold og asylenes forskjellige karakter spiller stor rolle.

Holder en seg til de alminnelige offentlige asyler, finner en at nettoutgiftene pr. forpleiningsdag var minst ved Presteseter (kr. 3.24), Opdøl (kr. 3.64), Blakstad (kr. 3.68), Veum (kr. 3.70) og Valen (kr. 3.84), og størst ved Dikemark (kr. 6.74), Reitgjerdet (kr. 6.54), Kristiansand (kr. 6.37) og Lierasylet (kr. 4.99).

Matøret (utgiftene til kosthold pr. bospist individ pr. dag) var blant alminnelige offentlige asyler lavest ved Rotvoll (kr. 0.69), Rønvik (kr. 0.72), Østmarka (kr. 0.75) og Dale (kr. 0.79). Høyest var matøret ved Kristiansand (kr. 1.91), Oslo Hospital (kr. 1.00), Neevengården (kr. 0.99), Dikemark (kr. 0.98) og Sanderud (kr. 0.94).

I regnskapsåret 1938/39 er utgiftene ved de fleste asyler steget ytterligere i forhold til tidligere år.

10. Tilleggsopplysninger gitt av fylkesmennene og de offentlige leger.

Données supplémentaires.

Tilleggstabell 1 er satt opp på grunnlag av oppgaver som er hentet inn gjennom fylkesmennene, og viser hvor store utgifter staten og kommunene har hatt til forpleining av de sinnssyke i 1939 etter loven av 5. juni 1925. Etter denne tabellen var statens og kommunenes utgifter tilsammen i 1939 kr. 16 351 007 mot i 1938: kr. 14 301 556 og i 1937 kr. 13 773 052. Statens utgifter til forpleining av hjemstavnsløse, ubemidlede sinnssykes forpleining er ikke regnet med her. Etter statsregnskapet var disse i regnskapsåret 1937/38 kr. 341 000 og i 1938/39 kr. 304 490. Til flytning av ubemidlede sinnssyke ble av staten brukt et beløp på kr. 23 760 i 1937/38 og kr. 22 574 i 1938/39.

Tilleggstabell 2 gir opplysninger om sinnssyke som ble forpleid med statsbidrag utenfor asyl i 1939. Disse opplysninger er gitt av de offentlige leger. Hovedtallene er i tabell j slått sammen med oppgavene over asylenes belegg.

Tabell j. Antall sinnssyke forpleid på asyl og antall sinnssyke forpleid med statsbidrag utenfor asyl.

Le nombre des aliénés traités dans les hospices et le nombre des aliénés traités partiellement à la charge de l'État hors des hospices.

Ved utgangen av året: A la fin de l'année:	På asyl <i>Dans les hospices</i>			Forpleid med statsbidrag uten- for asyl <i>Traités partiellement à la charge de l'État hors des hospices</i>			I alt Total	Derav Dont		Pr. 10 000 innb. habitants		
	I alt Total	M H	K F	I alt Total	M H	K F		M H	K F	I alt Total	M H	K F
1933	6 870	3 868	3 002	5 074	2 271	2 803	11 944	6 139	5 805	41.8	44.0	39.7
1934	6 958	3 864	3 094	5 328	2 395	2 933	12 286	6 259	6 027	42.8	44.6	41.1
1935	7 153	3 943	3 210	5 551	2 541	3 010	12 704	6 484	6 220	44.1	46.0	42.3
1936	7 357	4 042	3 315	5 807	2 680	3 127	13 164	6 722	6 442	45.5	47.4	43.6
1937	7 497	4 102	3 395	6 066	2 806	3 260	13 563	6 908	6 655	46.7	48.5	44.9
1938	7 674	4 190	3 484	6 355	2 930	3 425	14 029	7 120	6 909	48.0	49.7	46.4
1939	7 699	4 213	3 486	6 682	3 126	3 556	14 381	7 339	7 042	49.1	51.1	47.2

Tallet på de sinnssyke som blir forpleid utenfor asyl for forsorgsvesenets og for privat regning ved utgangen av 1939 er av legene anslått til henholdsvis ca. 1 500 og ca. 600, men disse tall er antagelig for små. Etter dette skulle tallet på sinnssyke i landet ved utgangen av 1939 være minst 16 000.

Tilleggstabel 3 gir tallet på utstedte sinnssykeerklæringer i hvert enkelt fylke. I alt ble i 1939 1 981 personer erklært sinnssyke mot i 1938 2 036 og i 1937 1 890.

Pleiehjem for sinnssyke. Som i 1938 er det hentet inn særskilte oppgaver fra pleiehjemmene over størrelsen av belegget og over til- og avgang i året. Oppgavene er tatt inn i tilleggstabel 2.

I 1939 er det kommet til et nytt pleiehjem, Søndre Borgen. De 7 pleiehjemmene hadde ved utgangen av 1939 et belegg på 351 pasienter (herav Søndre Borgen 47). Ved utgangen av 1938 hadde 6 pleiehjem et belegg på 302 pasienter mot 305 ved utgangen av 1937.

Résumé.

A la fin de 1939 il y avait 23 hospices destinés au traitement des maladies mentales, dont 6 hospices nationaux, 14 hospices départementaux ou municipaux et 3 hospices privés. Le nombre total des lits disponibles dans ces hospices était de 6155 ou 2.10 par 1000 de la population totale. Les noms des hospices et leur capacité se voient du tableau 1. Le tableau a dans le texte fait voir le développement depuis 1900.

Dans les tableaux 2—4 se trouve un relevé du mouvement de la population des hospices d'aliénés en 1939. Le nombre des aliénés internés à la fin de 1939 était de 7699. Les données les plus importantes pour les années 1900, 1910, 1920 et 1930—1939 se voient du tableau b. Dans le tableau c sont rendus des renseignements sur la circulation des malades et le pourcentage de l'excédent des malades traités sur la capacité dans les différents hospices publics.

Les tableaux 5—9 font connaître la répartition des aliénés reçus pour la première fois dans un hospice norvégien suivant la nature de la maladie mentale, le sexe, l'état civil, l'âge lors de l'admission, l'âge dans lequel se montrèrent les premiers symptômes, la durée de la maladie lors de l'admission, domicile et occupation antérieure. Le nombre total était de 1555. En pour-cent de tous les premières admissions 43.9 étaient classées dans le groupe schizophrenia, 14.9 dans celui de psychosis ex constitutione, 7.0 étaient atteints de psychosis ex involutione et senio et 9.1 de psychosis manico-melancholica. Voir aussi les tableaux d—g dans le texte.

Le tableau 10 donne une répartition par sexe, diagnose et année de sortie des réadmissions directes, c'est-à-dire réadmissions non compris les transferts. Le nombre total était de 819.

Les 80 transferts pendant l'année sont répartis dans le nouveau tableau 11.

Toutes les sorties en 1939 s'élèvent à 2430, dont 2033 sorties directes, 80 transferts et 317 décès. En tableau 12, 13 et 14 les sorties directes sont réparties par sexe, diagnose, durée du traitement etc. Le tableau i dans le texte donne une répartition cumulative d'après la durée du séjour à l'hospice. Dans le tableau 15 sont classifiés les décédés par cause de décès, âge et sexe. La cause de décès la plus fréquente dans les hospices était la tuberculose. 24.0 pour-cent des décès survenus sont dûs à cette maladie. Les maladies de l'appareil respiratoire ont enlevé 18.0 pour-cent et les maladies du cœur et de l'appareil circulatoire 7.3 pour-cent des décédés. On renvoi aussi à la statistique pour 1937 où la mortalité des patients est comparée avec celle de la population totale.

Le tableau 16 montre le nombre des aliénés occupés au travail dans les hospices et le tableau 17 fait voir l'application de moyens coercitifs.

Du tableau 18 se voit la répartition des dépenses et des recettes des hospices au cours de l'année fiscale 1938/39.

Le tableau supplémentaire 1 renseigne sur le nombre des aliénés dont l'entretien est partiellement à la charge de l'État et sur les dépenses occasionnées par l'entretien de ces aliénés. Du tableau supplémentaire 2 se voit le mouvement des aliénés traités hors des hospices et dont l'entretien est partiellement à la charge de l'État. Le tableau supplémentaire 3 montre le nombre des personnes déclarées aliénées pendant l'année.

En tableau j dans le texte le nombre total des aliénés dans les hospices et des aliénés traités partiellement à la charge de l'État hors des hospices à la fin de 1939 est calculé à 14381 ou 49.1 par 10000 habitants. A la fin de l'année le nombre des aliénés hors des hospices entretenus par l'assistance publique ou par fonds privés est calculé à 2100, mais comme les données reçues sur ces malades ne sont pas complètes, leur nombre sera sans doute plus élevé.

Tabell 1. Sinnssykeasyler ved utgangen av 1939.

Hospices d'aliénés à la fin de 1939.

Navn <i>Nom</i>	Eier <i>Possession de</i>	Adresse <i>Adresse</i>	Åpnet <i>Ouvert</i>	Autoriserte plasser <i>Capacité</i>		
				Ialt <i>Total</i>	M <i>H</i>	K <i>F</i>
Gaustad asyl	Staten. <i>l'État</i>	Vinderen pr. Oslo . . .	¹ / ₁₀ -1855	600	300	300
Eg asyl	» »	pr. Kristiansand	⁵ / ₁₀ -1881	284	154	130
Rotvoll asyl	» »	pr. Trondheim	⁸ / ₁ -1872 ¹	277	146	131
Rønvik asyl	» »	pr. Bodø	²² / ₉ -1902	264	143	121
Reitgjerdet asyl	» »	pr. Trondheim	⁴ / ₄ -1923	135	135	-
Kriminalasylet	» »	pr. Trondheim	¹ / ₂ -1895	35	35	-
Dikemark sykehus	Oslo by	Asker	³ / ₇ -1905	792	349	443
Veum sykehus	Østfold fylke	Glemmen pr. Fredrikstad	¹⁶ / ₆ -1914	340	180	160
Blakstad asyl	Akershus fylke	Asker	¹⁷ / ₁₁ -1904	235	140	95
Sanderud sykehus	Hedmark fylke	Hjellum pr. Hamar . . .	¹ / ₂ -1908	340	194	146
Presteseter sykehus . . .	Opland fylke	Reinsvoll st. pr. Gjøvik	³ / ₆ -1913	191	106	85
Lierasylet	Buskerud og Vestfold fylker og byer	Lier	⁷ / ₇ -1926	552	276	276
Telemark fylkesasyl . . .	Telemark fylke	Faret pr. Skien	²¹ / ₇ -1909	196	103	93
Kristiansands asyl	Kristiansand by	Kristiansand	1826 ²	26	13	13
Dale asyl	Rogaland fylke og Stavanger by	pr. Stavanger	¹¹ / ₁₂ -1913	395	205	190
Valen sjukehus	Hordaland fylke	Valen i Sunnhordland	²⁷ / ₁₀ -1910	297	173	124
Neevengården sykehus . .	Bergen by	Bergen	¹⁴ / ₄ -1891	322	126	196
Rosenberg sinnssykeasyl	» »	»	1862 ¹	120	120	-
Opdøl sykehus	Møre og Romsdal fylke	Hjelset pr. Molde	¹⁰ / ₁₁ -1913	267	146	121
Østmarka sykehus	Sør- og Nord-Trøndelag fylker og Trondheim by	pr. Trondheim	¹ / ₈ -1919	230	115	115
Oslo hospitals sinnssykeasyl	Oslo hospital	Ekebergvn. 1 Oslo	1777	63	-	63
Dr. Dedichens privatklinik	Privat	Østre Aker Landpost . . .	²⁰ / ₉ -1901	³ 114	54	54
Møllendals asyl	»	pr. Bergen	1865 ¹	80	45	35
I alt. <i>Total</i>			³ 6155	3258	2891	

¹ Autoriseringsdato. *Date de l'autorisation.*² Eller før (usikre opplysninger). *Ou auparavant.*³ 6 plasser for menn eller kvinner etter behovet. *6 lits pour hommes ou femmes selon l'exigence.*

Tabell 2. Bevegelsen i belegget på asylen og asylenes privatpleie.

Mouvement des aliénés traités dans les hospices et aliénés traités en familles sous la surveillance des hospices.

Asyl Hospice	Pasienter pr. 1/1 1939					Innskrivninger 1939 Admissions										Utskrivninger 1939 Sorties et décès										Pasienter pr. 31/12 1939					I alt behandlede tilfelle 1939 Cas traités au total			
						I alt		Total		Direkte Adm. dir.			Overfl. Transferts			I alt		Total		Direkte Sorties dir.			Overfl. Transferts											Døde Décès
	I alt	M	H	K	F	I alt	M	H	K	F	M	H	K	F	M	H	K	F	M	H	K	F	M	H	K	F	I alt	M	H	K	F	I alt	A	B
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34
Gaustad	574	323	251	122	64	58	62	58	2		153	79	74	66	68	3	-	10	6	543	308	235	696	66	630									
Eg	343	189	154	78	41	37	39	35	2	2	84	47	37	34	32	2	-	11	5	337	183	154	421	19	402									
Rotvoll	367	196	171	77	41	36	39	36	2		84	47	37	38	24	-	1	9	12	360	190	170	444	16	428									
Rønvik	442	235	207	170	91	79	89	78	2	1	141	75	66	62	61	3	-	10	5	471	251	220	612	16	596									
Reitgjerdet	216	216	-	33	33	-	11	-	22	-	31	31	-	10	-	16	-	5	-	218	218	-	249	2	247									
Kriminalasylet	20	20	-	5	5	-	4	-	1	-	3	3	-	1	-	2	-	-	-	22	22	-	25	-	25									
Dikemark	841	383	458	361	167	194	164	193	3	1	395	167	228	153	212	2	3	12	13	807	383	424	1202	76	1126									
Veum	337	195	142	100	45	55	45	54	-	1	82	35	47	29	41	-	-	6	6	355	205	150	437	12	425									
Blakstad	274	162	112	84	46	38	42	38	4	-	88	49	39	39	34	1	-	9	5	270	159	111	358	14	344									
Sanderud	498	285	213	146	74	72	71	71	3	1	119	61	58	55	48	1	2	5	8	525	298	227	644	19	625									
Presteseter	309	177	132	76	36	40	36	39	-	1	38	16	22	11	18	-	-	5	4	347	197	150	385	18	367									
Lierasylet	968	518	450	241	102	139	97	134	5	5	261	118	143	93	123	4	-	21	20	948	502	446	1209	60	1149									
Telemark fylkes	252	139	113	27	17	10	17	10	-	-	24	14	10	10	8	-	-	4	2	255	142	113	279	11	268									
Kristiansands	24	11	13	2	1	1	1	1	-	-	1	-	1	-	1	-	-	-	-	25	12	13	26	-	26									
Dale	455	233	222	107	39	68	39	68	-	-	109	42	67	38	55	-	-	4	12	453	230	223	562	9	553									
Valen	368	220	148	176	99	77	98	77	1	-	164	94	70	85	64	1	-	8	6	380	225	155	544	6	538									
Neevengården	1 380	1 147	233	141	56	85	55	85	1	-	146	54	92	36	76	7	-	11	16	375	149	226	521	10	511									
Rosenberg	107	107	-	7	7	-	3	-	4	-	7	7	-	2	-	1	-	4	-	107	107	-	114	2	112									
Opdøl	322	168	154	118	68	50	67	50	1	-	119	65	54	53	48	2	-	10	6	321	171	150	440	9	431									
Østmarka	301	152	149	198	93	105	93	105	-	-	200	96	104	81	93	2	-	13	11	299	149	150	499	18	481									
Oslo hospitals	68	-	68	22	-	22	-	12	-	10	8	-	8	-	1	-	1	-	6	82	-	82	90	13	77									
Dedichens	114	61	53	160	73	87	71	86	2	1	171	77	94	64	66	10	16	3	12	103	57	46	274	98	176									
Møllendal	95	54	41	3	2	1	-	1	2	-	2	1	1	-	-	-	-	1	1	96	55	41	98	-	98									
I alt Total	7675	4191	3484	2454	1200	1254	1143	1231	57	23	2430	1178	1252	960	1073	57	23	161	156	7699	4213	3486	10129	494	9635									

A. Forpleid for privat regning eller for forsorgsvesenets regning. Total des malades traités entretenus par fonds privés ou par l'assistance publique.

B. Forpleid for offentlig regning etter lov av 5. juni 1925. Total des malades traités entretenus pour compte publique d'après la loi du 5 juin 1925.

1 Tallet er rettet. Chiffre corrigé.

Tabell 3. Bevegelsen i belegg i asylenes privatpleie.

Mouvement des aliénés traités en famille sous la surveillance des hospices.

Asyl Hospice	Pasienter pr. 1/1 1939		Utsatt 1939 Ad- missions		Avgang 1939. <i>Sorties et décès</i>												Pasienter pr. 31/12 1939			For- pleinings- dager <i>Journées d'entretien</i>		
					I alt Total			Direkte Sorties dir.		Tilbake til asylet Re- tournés à l'hosp.		Til andre asylar Aux autres hosp.		Døde Décès								
	I alt	M	K	I alt	M	K	I alt	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	I alt	M	K	M	K
Rotvoll	48	26	22	10	6	4	11	8	3	1	1	7	2	-	-	-	-	47	24	23	8902	7711
Ronvik	89	47	42	62	30	32	36	18	18	5	9	13	9	-	-	-	-	115	59	56	18927	18488
Reitgjerdet ...	27	27	-	11	11	-	10	10	-	1	-	9	-	-	-	-	-	28	28	-	10214	-
Sanderud	83	37	46	59	27	32	37	16	21	5	9	11	12	-	-	-	-	105	48	57	15924	18740
Presteseter ...	48	25	23	23	11	12	15	8	7	1	-	7	6	-	-	-	1	56	28	28	10268	9607
Lierasylet	297	167	130	67	28	39	77	39	38	7	9	30	28	-	-	2	1	287	156	131	58947	47997
I alt Total ..	592	329	263	232	113	119	186	99	87	20	28	77	57	-	-	2	2	638	343	295	123 182	102 543

Tabell 4. Overbelegget på de enkelte asylers.¹L'excédent sur la capacité dans les divers hospices.¹

Asyl Hospice	Forpleiningsdager <i>Journées d'entretien</i>					Middelbelegg <i>Moyenne quotidienne</i>				Autoriserte plasser <i>Capacité</i>				Overbelegg <i>L'excédent sur la capacité</i>							
	I alt Total	M	H	K	F	I alt Total	M	H	K	F	I alt Total	M	H	K	F	I alt Total	M	H	K	F	
Gaustad	208 033	118 316		89 717	570	324	246	600	300	300	÷ 30	24	÷ 54								
Eg	123 582	67 985		55 597	339	186	153	284	154	130	55	32	23								
Rotvoll	117 013	61 987		55 026	321	170	151	277	146	131	44	24	20								
Ronvik	130 711	70 144		60 567	358	192	166	264	143	121	94	49	45								
Reitgjerdet	68 165	68 165		-	187	187	-	135	135	-	52	52	-								
Kriminalasylet	7 570	7 570		-	21	21	-	35	35	-	÷ 14	÷ 14	-								
Dikemark	290 000	135 310		154 690	795	371	424	792	349	443	3	22	÷ 19								
Veum	129 424	74 095		55 329	355	203	152	340	180	160	15	23	÷ 8								
Blakstad	99 414	58 737		40 677	272	161	111	235	140	95	37	21	16								
Sanderud	152 334	90 174		62 160	417	247	170	340	194	146	77	53	24								
Presteseter	98 996	57 798		41 198	271	158	113	191	106	85	80	52	28								
Lierasylet	242 251	126 563		115 688	664	347	317	552	276	276	112	71	41								
Telemark fylkes.	92 813	51 755		41 058	254	142	112	196	103	93	58	39	19								
Kristiansands	8 880	4 360		4 520	24	12	12	26	13	13	÷ 2	÷ 1	÷ 1								
Dale	163 316	85 837		77 479	448	235	213	395	205	190	53	30	23								
Valen	139 882	83 092		56 790	383	228	155	297	173	124	86	55	31								
Neevengården	141 040	56 614		84 426	386	155	231	322	126	196	64	29	35								
Rosenberg	38 923	38 923		-	107	107	-	120	120	-	÷ 13	÷ 13	-								
Opdøl	117 951	62 404		55 547	323	171	152	267	146	121	56	25	31								
Ostmarka	108 896	54 488		54 408	298	149	149	230	115	115	68	34	34								
Oslo hospitals	26 420	-		26 420	72	-	72	63	-	63	9	-	9								
Dedichens	40 311	17 847		22 464	111	49	62	114	54	60	÷ 3	÷ 5	2								
Møllendal	35 014	20 057		14 957	96	55	41	80	45	35	16	10	6								
I alt Total ..	2 580 939	1 412 221		1 168 718	7 072	3 870	3 202	6 155	3 258	2 897	917	612	305								

¹ Asylenes privatpleie unntatt. *Non compris aliénés traités en famille.* ² Til $\frac{6}{10}$ 1938 112 plasser, fra $\frac{7}{10}$ 114 plasser.

Tabell 5. Pasienter lagt inn for første gang i norsk asyl.

Les aliénés reçus pour la première fois dans un hospice norvégien.

I. Alder ved innleggelsen. L'âge lors de l'admission.

Diagnose	I alt Total	Derav Dont		— 14 år — 14 ans		15—19 år ans		20—24 år ans		25—29 år ans		30—34 år ans		35—39 år ans		40—44 år ans		45—49 år ans		50—59 år ans		60—69 år ans		70—79 år ans		80 år + 80 ans +		Ukjent Inconnu		
		M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	
		Idiotia et psychosis ex imbecillitate	113	48	65	1	2	10	9	8	10	5	5	7	11	5	9	3	8	2	3	5	7	2	1	-	-	-	-	-
Psychosis ex constitutione	232	79	153	-	-	1	9	10	14	8	20	10	20	17	25	12	18	7	17	9	23	5	7	-	-	-	-	-	-	
Psychosis manico-melancholica	142	59	83	-	-	3	3	2	9	7	1	5	7	7	6	6	13	9	12	12	20	5	12	3	-	-	-	-	-	
Schizophrenia	683	377	306	2	-	33	22	68	37	77	45	76	48	57	59	32	36	15	25	10	25	7	8	-	1	-	-	-	-	
Psychoses symptomaticae	70	19	51	-	-	2	4	1	5	1	3	1	6	2	8	4	7	2	6	6	9	-	3	-	-	-	-	-	-	
Psychosis epileptica	25	15	10	-	-	1	-	1	2	4	3	2	-	2	1	3	1	1	1	1	1	-	-	-	1	-	-	-	-	
Psychosis alcoholica	18	15	3	-	-	-	-	-	-	1	-	2	-	3	-	2	1	3	-	2	2	1	-	1	-	-	-	-	-	
Psychosis ex involutione et senio	109	40	69	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7	15	12	21	14	27	7	6	-	-	
Psychosis syphilogenes	60	43	17	-	-	1	-	1	1	1	-	2	-	8	3	10	4	10	2	7	4	3	3	-	-	-	-	-	-	
Psychosis ex vitio cerebri	26	16	10	-	-	-	-	1	-	-	-	3	2	-	-	-	1	3	1	4	3	5	1	-	2	-	-	-	-	
Psychoses aliae et male definitae	12	5	7	-	-	1	-	-	-	1	-	1	2	-	1	-	1	1	2	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	
Non insani	65	39	26	-	-	2	1	5	5	4	4	4	1	6	4	2	3	5	3	8	3	1	1	1	1	1	1	-	-	
I alt Total	1 555	755	800	3	2	54	48	97	83	109	81	113	97	107	116	74	93	58	72	71	112	42	58	19	32	8	6	-	-	

II. Alder da de første symptomer ytret seg. L'âge dans lequel se montrèrent les premiers symptômes.

Idiotia et psychosis ex imbecillitate	113	48	65	19	28	9	7	2	6	4	4	2	8	3	6	1	1	1	2	3	2	1	1	-	-	-	-	-	3	-
Psychosis ex constitutione	232	79	153	-	2	4	17	8	14	10	21	11	26	18	18	9	16	6	11	6	19	4	2	-	-	-	-	-	3	7
Psychosis manico-melancholica	142	59	83	1	-	2	5	4	10	10	3	9	9	3	9	7	14	10	7	8	18	4	7	-	-	-	-	1	1	
Schizophrenia	683	377	306	8	5	53	35	78	52	88	47	66	53	37	42	16	22	5	18	9	15	3	2	-	-	-	-	14	15	
Psychoses symptomaticae	70	19	51	1	-	1	6	-	4	1	5	2	5	2	8	3	6	2	6	5	6	-	3	-	-	-	-	-	2	2
Psychosis epileptica	25	15	10	3	2	1	2	2	-	3	1	4	-	2	1	-	3	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Psychosis alcoholica	18	15	3	-	-	-	-	-	-	1	-	3	-	4	-	-	1	4	1	1	1	1	1	-	1	-	-	-	-	
Psychosis ex involutione et senio	109	40	69	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1	9	17	10	23	11	20	3	4	5	4	
Psychosis syphilogenes	60	43	17	-	1	1	-	1	-	4	-	3	2	10	2	6	4	7	2	7	4	1	1	-	-	-	-	3	1	
Psychosis ex vitio cerebri	26	16	10	1	-	-	-	-	1	-	2	3	-	-	-	-	5	1	4	1	3	2	-	1	-	-	-	-	2	
Psychoses aliae et male definitae	12	5	7	-	-	1	-	-	2	-	-	1	-	2	-	2	1	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	1	-	
Non insani	65	39	26	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	39	26	
I alt Total	1 555	755	800	33	38	72	72	95	88	122	81	103	106	79	88	43	69	42	49	52	84	28	42	12	21	3	4	71	58	

Tabell 6. Pasienter lagt inn for første gang i norsk asyl delt etter sykdommens varighet ved innleggelsen.

Les aliénés reçus pour la première fois dans un hospice norvégien répartis par la durée de la maladie lors de l'admission.

	I alt Total		Varighet i hele år <i>Années entières de durée</i>														Ukjent ¹ Inconnu			
			0		1		2		3		4		5—9		10—14				15 +	
	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K		
<i>Asyl Hospice</i>																				
Gaustad	52	40	34	19	6	6	-	3	2	3	1	1	2	4	2	3	-	-	5	1
Eg	25	25	15	16	2	2	3	4	3	-	-	-	1	2	1	-	-	1	-	-
Rotvoll	20	21	9	10	4	5	2	2	-	1	-	-	-	1	-	-	2	3	3	-
Rønvik	71	59	40	32	3	8	7	3	3	1	3	1	5	-	3	3	1	1	6	10
Reitgjerdet	5	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	3	-	-	-
Kriminalasylet	3	-	2	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dikemark	89	101	44	52	11	15	4	4	2	6	5	3	6	9	1	1	3	3	13	8
Veum	34	38	17	23	6	3	2	5	3	2	-	-	3	-	-	5	1	1	1	1
Blakstad	31	20	11	11	5	1	2	3	1	2	2	-	4	1	3	-	3	2	-	-
Sanderud	46	48	24	23	4	5	1	6	3	1	1	-	5	3	2	2	4	8	2	-
Presteseter	28	28	13	13	5	3	1	3	1	1	-	-	3	2	2	3	3	3	-	-
Lierasylet	72	98	39	51	10	14	3	8	2	-	1	7	5	5	-	3	-	2	12	8
Telemark fylkes	9	9	4	5	2	-	1	-	-	2	-	-	1	2	-	-	1	-	-	-
Kristiansands	1	1	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dale	26	50	9	26	1	2	2	4	1	3	1	-	3	4	2	1	1	-	6	10
Valen	57	51	32	22	5	8	5	3	4	4	1	1	5	3	3	1	1	9	1	-
Neevengården	38	55	19	28	4	10	3	4	2	2	-	1	5	3	-	3	1	-	4	4
Rosenberg	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Opdøl	37	31	15	16	4	2	5	2	3	1	1	-	2	2	1	3	3	2	3	3
Østmarka	55	64	25	32	8	4	5	4	4	2	3	1	3	6	-	4	2	5	5	6
Oslo hospitals	-	6	-	3	-	-	-	1	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Dedichens	56	55	31	40	8	3	6	1	1	1	2	-	-	3	-	2	1	2	7	3
Møllendal	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
I alt . Total	755	800	383	422	88	92	55	60	35	33	21	15	51	53	20	29	34	42	68	54
Diagnose																				
Idiotia et psychosis ex imbecillitate	17	16	2	6	1	3	4	5	1	3	3	4	1	3	17	24	2	1		
Psychosis ex constitutione	50	99	12	15	5	10	3	2	1	4	1	8	3	7	1	4	3	4		
Psychosis manico-melancholica	46	61	9	5	-	5	1	4	2	2	-	-	-	3	-	3	1	-		
Schizophrenia	190	148	45	51	42	27	21	12	12	4	32	29	13	14	9	7	13	14		
Psychoses symptomatice	14	41	1	3	-	1	-	1	-	1	-	1	1	1	-	-	2	3		
Psychosis epileptica	3	4	2	-	1	1	-	1	1	-	3	2	1	-	4	2	-	-		
Psychosis alcoholica	12	-	1	1	1	2	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-		
Psychosis ex involutione et senio	20	37	5	9	3	8	1	5	-	1	5	4	-	1	2	-	4	4		
Psychosis syphilogenes	18	6	11	1	2	3	3	3	2	1	3	1	1	-	-	1	3	1		
Psychosis ex vitio cerebri	9	6	-	1	-	-	2	-	2	-	2	1	-	1	1	-	1	-		
Psychosis aliae et male definitae	4	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	1	-	
Non insani	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	39	26	

¹ I denne rubrikk er også tatt med de ikke sinnssyke. *Nonaliénés y sont inclus.*

Tabell 7. Pasienter lagt inn for første gang i norsk asyl delt etter diagnoser og sivilstand.

Les aliénés reçus pour la première fois dans un hospice norvégien répartis par diagnose et état civil.

Diagnose	I alt Total	Derav Dont				Ugifte Célibataires				Gifte Mariés				Enkemenn og enker Veufs et veuves				Fraskilte og separerte Divorcés et séparés			
		M	H	K	F	M	H	K	F	M	H	K	F	M	H	K	F	M	H	K	F
Idiotia et psychosis ex imbecillitate	113	48		65	44	54	4	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
herav ¹ dont: Kryptogenetiske	27	11		16	9	11	2	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Med grovere hjerneskader	2	1		1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kretiner og mongoloide	1	-		1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Psychosis ex constitutione	232	79		153	48	83	26	57	2	7	3	6	2	7	3	6	2	7	3	6	6
herav ¹ dont: Paranoiske	37	20		17	12	10	7	5	1	1	-	1	1	-	1	-	1	-	1	-	1
Depressive	59	26		33	16	18	8	11	-	2	2	2	-	2	2	2	-	2	-	2	2
Hysteriforme	48	8		40	4	26	4	13	-	1	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-
Psychosis manico-melancholica	142	59		83	24	33	31	38	3	12	1	-	3	12	1	-	3	12	1	-	-
herav ¹ dont: Melankoli	38	18		20	2	7	14	12	1	1	1	-	1	1	1	-	1	1	1	-	-
Mani og sirkulære former	12	7		5	3	1	3	3	1	1	1	-	1	1	1	-	1	1	1	-	-
Konstitusjonell oppstemthet resp. depresjon	5	2		3	2	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Schizophrenia	683	377		306	315	227	57	66	1	10	4	3	1	10	4	3	1	10	4	3	3
Psychoses symptomaticeae	70	19		51	8	19	9	27	1	4	1	1	1	4	1	1	1	4	1	1	1
herav ¹ dont: Ved infeksjoner	16	6		10	4	3	1	6	1	1	-	-	1	1	-	-	1	1	-	-	-
Ved intoksikasjoner	13	4		9	2	1	1	7	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	1
Ved endokrine forstyrrelser	10	-		10	-	3	-	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ved almensykdommer	10	4		6	-	4	4	1	-	1	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-
Psychosis epileptica	25	15		10	14	8	1	1	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	1
Psychosis alcoholica	18	15		3	3	-	9	1	2	2	1	1	2	2	1	1	2	2	1	1	1
Psychosis ex involutione et senio	109	40		69	4	20	25	19	10	29	1	1	10	29	1	1	10	29	1	1	1
herav ¹ dont: Vasculære former	34	16		18	1	4	9	6	5	8	1	-	5	8	1	-	5	8	1	-	-
Parenchymatøse former	13	4		9	-	2	2	2	2	5	-	-	2	5	-	-	2	5	-	-	-
Psychosis syphilogenes	60	43		17	14	3	26	9	3	3	-	2	3	3	-	2	3	3	-	2	2
Psychosis ex vitio cerebri	26	16		10	5	2	9	7	2	1	-	-	2	1	-	-	2	1	-	-	-
herav ¹ dont: Encefalittiske	1	1		-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Traumatiske	2	2		-	-	-	1	-	1	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-
Andre	11	4		7	1	1	3	5	-	1	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-
Psychoses aliae et male definitae	12	5		7	3	4	2	2	-	1	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-
Non insani	65	39		26	20	13	13	11	2	2	4	-	2	2	4	-	2	2	4	-	-
herav ¹ dont: Psykopater	9	6		3	5	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Observander	17	16		1	5	-	7	1	1	-	3	-	1	-	3	-	1	-	3	-	-
Andre	37	17		20	10	10	5	10	1	-	1	-	1	-	1	-	1	-	1	-	-
I alt . Total	1555	755		800	502	466	212	247	26	71	15	16	26	71	15	16	26	71	15	16	16

¹ For flere pasienter er diagnosen ikke nærmere oppgitt. *Ce groupement ne comprend pas tous les patients.*

Tabell 8. Hjemstavn for pasienter lagt inn for første gang i norsk asyl.

Les aliénés reçus pour la première fois dans un hospice norvégien répartis par domicile.

Asyl Hospice	Ostfold		Akershus		Oslo	Hedmark		Oppland		Buskerud		Vestfold		Telemark		Aust-Agder		Vest-Agder		Rogaland		Hordaland	Bergen	Sogn og Fjordane		Møre og Romsdal		Sør-Trøndelag		Nord-Trøndelag		Nordland		Troms		Finnmark		Sum Total		Utland ³		Ingen hjemstavn ⁴	Ukjent hjemstavn ⁵		
	Bygder ¹	Byer ²	Bygder	Byer		Bygder	Byer	Bygder	Byer	Bygder	Byer	Bygder	Byer	Bygder	Byer	Bygder	Byer	Bygder	Byer	Bygder	Byer			Bygder	Byer	Bygder	Byer	Bygder	Byer	Bygder	Byer	Bygder	Byer	Bygder	Byer	Bygder	Byer	Bygder	Byer	Sverige	Danmark			Andre land	
Gaustad	1	8	12	-	1	1	-	3	3	2	-	-	-	4	19	2	3	-	1	-	-	2	-	-	-	-	1	1	2	1	1	-	1	-	1	1	6	41	40	-	1	-	9	1	
Eg	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	15	4	20	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	36	11	-	1	2	-	-			
Rotvoll	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10	19	2	5	-	2	1	1	27	13	-	-	1	-	-				
Rønvik	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	79	11	20	4	13	3	112	18	-	-	-			
Reitgjerdet	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	1	1	4	1	-	-	-	-	-	-				
Kriminal- asylet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-				
Dikemark	-	-	4	-	180	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	6	181	-	-	1	1	1	-	-			
Veum	49	21	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	49	22	1	-	-	-	-	-	-				
Blakstad	1	-	47	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	48	3	-	-	-	-	-	-	-	-				
Sanderud	-	-	-	-	86	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	86	7	-	-	-	-	-	-	-	-				
Presteseter	-	-	-	-	1	-	54	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	54	1	-	-	-	-	-	-	-	-				
Lierasylet	-	-	19	-	1	-	-	-	-	52	23	48	21	2	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
Telemark fylkes Kristiansands ..	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	18	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	18	-	-	-	-	-	-	-	-		
Dale	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	38	35	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Valen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	4	98	-	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Neeven- gården	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	1	75	11	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosenberg	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Opdøl	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	60	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Østmarka	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Oslo hospitals ..	-	-	1	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Dedichens	4	3	19	-	17	3	-	1	-	2	3	8	1	22	1	1	2	2	2	2	2	2	2	1	1	-	1	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Møllendal	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
I alt Total	56	33	103	-	209	90	7	58	4	56	26	56	22	47	20	21	9	25	12	43	44	102	79	22	2	62	19	65	32	55	1	85	12	24	5	14	3	985	539	3	3	4	18	3	

¹ Districts ruraux. ² Villes. ³ L'étranger: Allemagne, Suède, États-Unis. ⁴ Sans domicile. ⁵ Domicile inconnu. ⁶ Herav 1 med hjemstavn Svalbard. Dont 1 homme domicilié à Svalbarde.

**Tabell 9. Pasienter lagt inn for første gang i norsk asyl
delt etter tidligere levevei.**
*Les aliénes reçus pour la première fois dans un hospice norvégien
répartis par occupation antérieure.*

Livsstilling <i>Profession</i>	I alt <i>Total</i>	Personer med egen livs- stilling <i>Personnes exercçant une profession</i>						Forsørgede <i>Personnes soutenues</i>							
		Derav <i>Dont</i>		M		F		K		F		MH		KF	
		M	H	K	F	M	H	K	F	K	F	MH	KF	MH	KF
1. Jord-, skog- og hage- brukere	233	118	115	75	6	60	1	1	42	48					
2. Husmenn o. a. arbeidere ved jord-, skog- og hage- bruk	123	103	20	102	9	9	-	1	1	1					
3. Fiskere og fangstmenn . 4. Håndverkere	71	53	18	52	-	11	-	-	1	7					
5. Selsvendinge næringsdriv- ende og høyere funksjo- nærer	121	76	45	71	1	32	1	-	4	12					
6. Ingeniører og arkitekter 7. Maskinister, teknikere o. l. 8. Underordnede funksjo- nærer	67	24	43	19	8	29	-	-	5	6					
9. Sjøfart: skipsførere, styr- menn, maskinister o. l. 10. Sjøfart: matroser, fyr- bøtere o. l.	17	9	8	8	-	8	-	-	1	-					
11. Industri- og anleggs- arbeidere	59	42	17	42	-	15	-	1	-	1					
12. Andre arbeidere (ikke ved jordbruk og hotell- og kafédrift)	246	126	120	121	51	53	1	-	4	16					
13. Overordnede i sivil ad- ministrasjon	66	47	19	44	1	16	1	-	2	2					
14. Underordnede i sivil ad- ministrasjon	7	6	1	4	-	1	-	-	2	-					
15. Lærere ved folkeskoler . 16. Jordmødre, sykepleier- sker o. l.	11	2	9	2	4	2	-	-	-	3					
17. Kunstnere, journalister o. l.	22	10	12	7	8	4	-	-	3	-					
18. Annet immaterielt arbeid 19. Hushj. arbeid. Arbeidere ved hotell- og kafédrift .	9	7	2	7	1	1	-	-	-	-					
20. Formuesinntekt, pensjon 21. Offentlig og veldedig forsørgede	22	10	12	2	4	2	-	-	2	3					
22. Løsgjengere uten normalt erhverv	202	3	199	2	195	2	-	-	1	2					
23. Livsstilling uoppgift eller ulitstrøkkelig angitt . .	36	12	24	12	19	2	-	-	-	3					
	31	10	21	10	20	-	-	-	-	1					
	5	4	1	4	1	-	-	-	-	-					
	74	32	42	22	16	3	-	-	10	23					
I alt . <i>Total</i>	1555	755	800	669	386	281	4	3	82	130					

1, 2. *Agriculture, horticulture et exploitation des forêts.* 3. *Pêche maritime, pêche à la baletine.* 4. *Artisans.* 5—8. *Industrie, commerce et transport par terre.* *Propriétaires, indépendants et employés.* 9, 10. *Navigation.* 11, 12. *Industrie, commerce et transport par terre.* *Quartiers.* 13—18. *Professions libérales et administration publique.* 19. *Travail domestique.* 20. *Personnes vivants de leurs revenus.* 21. *Personnes soutenues par l'assistance publique et privée.* 22. *Personnes sans travail fixe.* 23. *Inconnu.*

Tabell 10. Direkte gjeninnleggelser. Réadmissions directes.

I. Alle pasienter delt etter siste utskrivningsår. *Tous les patients répartis par année de sortie.*

Diagnose	I alt Total	Derav Dont		Utskrevet siste gang. <i>Sortis la dernière fois.</i>																							
				1939		1938		1937		1936		1935		1934		1933		1932		1931		1930		1929 og før		Ukjent Incohn	
				M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K
Idiotia et psychosis ex imbecillitate	42	22	20	3	6	9	8	1	-	1	2	2	1	2	1	1	-	-	1	-	1	-	2	-	-	-	
Psychosis ex constitutione	101	39	62	9	20	9	13	5	8	4	6	-	3	2	3	2	-	1	-	2	1	-	-	5	7	-	1
Psychosis manico-melancholica	153	59	94	9	25	9	19	7	8	6	7	3	5	3	2	3	3	2	1	3	1	-	3	13	20	1	-
Schizophrenia	424	213	211	48	47	59	55	28	25	21	21	16	14	9	7	8	8	3	5	8	3	2	2	10	20	1	4
Psychoses symptomatae	4	1	3	1	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
Psychosis epileptica	12	8	4	2	3	1	-	1	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	2	-	-	-
Psychosis alcoholica	8	6	2	1	-	3	-	1	-	1	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Psychosis ex involutione et senio	30	14	16	4	7	3	4	2	2	-	-	-	1	-	-	-	1	-	1	1	-	-	-	4	-	-	-
Psychosis syphilogenes	15	10	5	1	1	4	1	2	1	1	1	-	-	-	-	1	-	-	-	1	1	-	1	-	-	-	-
Psychosis ex vitio cerebri	10	5	5	-	2	2	1	1	-	1	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
Psychoses aliae et male definitae	6	2	4	-	2	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Non insani	14	9	5	2	2	2	1	1	1	1	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-
I alt Total	819	388	431	80	115	102	104	49	46	37	38	23	26	16	15	15	12	7	8	14	6	5	7	38	49	2	5

II. Pasienter som har vært utenfor asyl under 1 år, fordelt etter varigheten i måneder.

Patients qui ont été hors des hospices moins d'un an répartis par la durée en mois.

Diagnose	I alt Total	Derav Dont		0																							
				1		2		3		4		5		6		7		8		9		10		11			
				M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K		
Idiotia et psychosis ex imbecillitate	19	9	10	1	1	-	3	2	-	1	1	1	1	1	-	1	1	1	-	1	-	-	1	-	-	1	1
Psychosis ex constitutione	46	15	31	1	5	2	3	2	2	1	4	-	4	-	1	2	3	1	2	2	-	2	3	-	2	2	2
Psychosis manico-melancholica	51	17	34	2	14	4	2	1	3	2	3	-	1	-	2	-	2	4	1	3	-	1	4	1	1	-	
Schizophrenia	170	87	83	9	8	10	7	10	16	10	4	10	10	10	4	5	11	5	3	7	6	3	2	6	6	2	6
Psychoses symptomatae	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Psychosis epileptica	6	3	3	1	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Psychosis alcoholica	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Psychosis ex involutione et senio	14	6	8	1	2	-	1	1	1	2	3	-	1	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Psychosis syphilogenes	7	5	2	-	-	-	1	-	1	-	-	-	2	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1	-	-	-	-
Psychosis ex vitio cerebri	4	2	2	-	-	-	-	-	1	1	-	1	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Psychoses aliae et male definitae	4	1	3	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-
Non insani	4	2	2	1	-	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
I alt Total	327	149	178	17	30	17	19	16	23	19	16	11	19	12	9	12	16	9	10	12	9	6	8	11	10	7	9

Tabell 11. Overflytninger fra et asyl til et annet.

Transfers.

Fra De:	Til A:																				Tils. <i>Ensemble</i>																	
	Gaustad	Eg	Rotvoll	Rønvik	Reitgjerdet	Kriminalasylet	Dikemark	Veum	Blakstad	Sanderud	Presteseter	Lier	Telemark	Kristiansand	Dale	Valen	Neevengården	Rosenberg	Opdøl	Østmarka		Oslo hospital	Dr. Dedichen	Møllendal														
	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K												
Gaustad	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-												
Eg	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-												
Rotvoll	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-												
Rønvik	-	-	1	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-												
Reitgjerdet	1	-	-	-	2	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	1	-	16	-												
Kriminalasylet	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-												
Dikemark	-	1	1	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	2	3												
Veum	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-												
Blakstad	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-												
Sanderud	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2												
Presteseter	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-												
Lier	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-												
Telemark	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-												
Kristiansands	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-												
Dale	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-												
Valen	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-												
Neevengården	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	2	-												
Rosenberg	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	1	-												
Opdøl	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-												
Østmarka	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-												
Oslo hospitals	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-												
Dedichens	-	-	1	-	-	-	3	-	-	2	1	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9	-	10	16												
Møllendal	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-												
Tils. . <i>Ensemble</i>	2	-	2	2	2	1	22	-	1	-	3	1	1	-	1	4	3	1	-	1	5	5	-	-	1	-	1	-	4	-	1	-	10	2	1	2	57	23

Tabell 12. Direkte utskrivninger og dødsfall. Deling etter utskrivningsmåte.

Sorties directes et décès. Répartition des sorties directes par lieu de destination.

	Direkte utskrivninger. <i>Sorties directes.</i>																Døde <i>Décédés</i>	
	Med off. forpl. etter lov av 5/6-1925 <i>Entretenus pour compte publique d'après la loi du 5/6-1925</i>								Forpleid for privat regning eller for forsorgsvesenets regning <i>Entretenus par fonds privés ou par l'assistance publique</i>									
	Til eget hjem, slektninger ¹		Til andre private ²		Til sykehus, fengsler, gamlehjem ³		Til sammen ⁴ <i>Total</i>		Til eget hjem, slektninger ¹		Til andre private ²		Til sykehus, fengsler, gamlehjem ³		Til sammen ⁵ <i>Total</i>			
	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K		
<i>Asyl Hospice:</i>																		
Gaustad	1	4	24	18	-	-	25	22	31	36	1	5	7	5	41	46	10	6
Eg	-	-	2	1	-	-	2	1	23	21	9	5	-	5	32	31	11	5
Rotvoll	3	2	5	4	-	-	8	6	22	11	4	4	3	3	30	18	9	12
Rønvik	2	5	6	2	6	7	14	14	45	44	1	1	2	2	48	47	10	5
Reitgjerdet	3	-	-	-	-	-	3	-	4	-	-	-	2	-	7	-	5	-
Kriminalasylet	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Dikemark	-	-	34	93	15	6	49	99	79	90	19	20	5	3	104	113	12	13
Veum	-	-	-	-	-	-	-	-	27	37	1	2	-	2	29	41	6	6
Blakstad	2	1	15	3	-	5	17	9	21	25	-	-	-	22	25	9	5	5
Sanderud	2	5	1	-	-	1	3	6	43	38	1	-	7	4	52	42	5	8
Presteseter	-	1	-	3	-	-	-	4	10	13	-	-	-	1	11	14	5	4
Lierasylet	4	11	24	26	1	-	30	37	60	80	1	1	2	5	63	86	21	20
Telemark fylkes	5	5	4	-	-	2	9	7	1	1	-	-	-	-	1	1	4	2
Kristiansands	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-
Dale	3	7	4	2	-	-	7	9	30	44	-	2	1	-	31	46	4	12
Valen	13	11	14	17	-	2	27	30	56	32	-	2	2	58	34	8	6	6
Neevengården	1	4	4	15	-	2	5	21	26	45	3	6	2	4	31	55	11	16
Rosenberg	1	-	1	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-
Opdøl	4	9	12	9	1	1	17	19	36	26	-	-	-	3	36	29	10	6
Østmarka	3	5	9	11	1	-	13	16	63	73	1	1	4	3	68	77	13	11
Oslo hospitals	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	6
Dedichens	2	2	7	4	1	-	10	6	52	49	1	-	1	11	54	60	3	12
Møllendal	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
I alt <i>Total</i>	49	72	166	208	25	26	241	306	630	667	42	47	38	53	719	767	161	156
<i>Diagnose:</i>																		
Idiotia et psychosis ex imbecillitate	5	3	19	24	2	4	27	31	29	22	6	2	2	4	38	28	6	3
Psychosis ex constitutione	2	8	8	12	1	3	11	23	96	150	2	4	5	13	106	167	4	8
Psychosis manico-melancholica	4	4	-	1	-	1	4	6	78	139	2	5	1	11	83	155	16	14
Schizophrenia	31	48	120	135	10	10	161	193	314	273	25	22	11	9	353	304	70	57
Psychoses symptomatice	-	1	-	1	-	-	-	2	11	25	1	1	2	4	14	30	7	14
Psychosis epileptica	1	-	2	2	-	2	3	4	11	3	1	2	-	2	12	7	6	5
Psychosis alcoholica	2	-	4	3	2	-	8	3	13	2	1	-	1	-	15	2	3	-
Psychosis ex involuntione et senio	4	6	3	22	9	3	16	31	14	14	-	5	2	5	16	24	21	37
Psychosis syphilo-genes	-	2	9	7	1	2	10	11	15	5	1	4	1	-	17	9	19	9
Psychosis ex vitio cerebri	-	-	-	1	-	-	-	1	9	6	1	1	-	-	10	7	6	5
Psychoses aliae et male definitae	-	-	1	-	-	1	1	1	7	5	-	-	-	2	7	7	2	3
Non insani	-	-	-	-	-	-	-	-	33	23	2	1	13	3	48	27	1	1

¹ A sa famille. ² Aux autres particuliers. ³ Aux hospices, prisons etc. ⁴ I summen er tatt med 1 m som er rømt. ⁵ I summen er tatt med 7 m som er rømt og 2 m med uoppgett utskrivningsmåte. ⁶ 9 hommes ne sont pas répartis.

Tabell 13. Direkte utskrivninger. Deling etter asyler og etter behandlingens varighet og utfall.
Sorties directes. Répartition par hospices et par durée et résultat du traitement.

Asyl <i>Hospice</i>	Behandlingens varighet <i>Durée du traitement</i>																									Total I alt	Herav utskrevet som <i>Dont</i>															
	Hele måneder <i>Mois entiers</i>												Hele år <i>Années entières</i>														simssyk <i>aliénés</i>	ikke simssyk <i>non aliénés</i>														
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	0				1	2	3	4	5	6	7	8	9	10-14	15-19	20-24	25 +	
Gaustad	2	6	7	10	3	6	3	2	3	4	1	3	2	-	1	4	2	3	2	3	2	-	-	-	50	19	13	7	7	3	6	3	3	4	13	3	3	-	134	83	51	
Eg	-	1	3	6	5	4	2	1	2	3	2	2	2	-	1	3	2	4	1	2	-	-	-	-	31	15	6	4	4	1	1	1	1	-	-	1	-	1	66	47	19	
Rotvoll	4	4	5	4	5	5	1	3	1	1	1	3	1	1	-	2	-	2	-	-	-	-	-	37	6	2	1	1	3	1	3	1	1	3	1	1	1	1	1	62	40	22
Rønvik	6	16	22	21	10	5	3	3	3	-	2	1	2	1	-	1	-	2	-	-	-	-	-	92	7	3	6	-	1	1	1	1	1	4	4	-	2	123	68	55		
Reitgjerdet	-	-	1	1	-	-	1	-	1	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	5	2	2	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	10	8	2		
Kriminalasylet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1		
Dikemark	11	30	39	41	21	17	17	15	12	13	11	10	5	3	5	6	2	6	1	7	3	2	-	2	237	42	28	11	6	7	4	6	4	2	10	3	2	3	365	284	81	
Veum	2	4	5	2	8	6	4	5	4	2	4	3	1	3	3	2	-	2	1	-	1	-	-	49	14	5	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	70	29	41		
Blakstad	7	5	7	5	6	7	-	2	2	1	2	1	1	-	2	-	1	-	2	1	-	-	-	45	7	4	3	1	2	-	-	3	2	3	-	2	1	73	44	29		
Sanderud	2	11	10	10	3	10	10	2	3	5	1	1	3	5	2	2	2	-	3	-	1	3	-	68	23	3	3	1	1	-	-	-	-	1	2	1	-	103	49	54		
Presteseter	-	1	2	3	2	4	4	-	2	-	2	-	1	2	1	1	-	1	-	-	-	-	-	20	7	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	29	13	16	
Lierasylet	14	15	16	29	11	13	18	5	5	5	6	1	5	1	2	2	3	1	2	1	-	1	-	138	18	8	11	6	5	4	4	2	3	17	-	-	-	216	129	87		
Telemark fylkes	1	-	-	2	3	1	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	9	2	3	-	1	-	-	-	1	-	-	-	2	-	18	16	2		
Kristiansands	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1		
Dale	1	6	11	11	6	9	5	4	5	3	3	-	-	-	1	1	-	-	4	2	1	-	2	64	12	7	3	2	2	-	1	1	-	-	1	-	-	93	65	28		
Valen	1	13	21	23	19	7	7	5	6	9	1	3	3	2	1	2	1	1	2	-	-	1	1	115	15	5	5	3	1	2	-	1	-	1	1	-	-	149	72	77		
Neevengården	12	17	12	19	4	4	3	5	1	3	1	-	1	2	1	2	3	2	1	2	2	-	1	81	17	6	2	1	-	2	-	-	1	1	1	-	1	1	112	83	29	
Rosenberg	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	
Opdøl	12	10	11	7	9	3	2	4	2	4	1	2	2	2	1	3	2	1	-	1	-	1	1	67	15	4	7	1	1	1	-	-	1	3	-	1	-	101	66	35		
Østmarka	20	21	27	19	17	12	9	9	5	6	4	3	1	-	2	-	2	2	2	-	1	-	1	152	11	5	2	-	2	-	1	1	-	-	-	-	-	174	79	95		
Oslo hospitals	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	
Dedichens	9	31	22	16	10	11	5	3	4	3	1	2	1	2	2	1	-	2	2	-	-	-	-	117	10	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	130	49	81		
Mollendal	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
I alt. <i>Total</i>	104	192	221	229	143	124	94	68	62	63	42	38	30	23	27	32	21	28	25	20	12	8	9	8	1380	243	108	66	34	32	22	20	19	14	56	17	13	9	2033	1226	807	

Tabell 14. Direkte utskrivninger. Deling etter diagnoser og etter behandlingens varighet og utfall.

Sorties directes. Répartition par diagnoses et par durée et résultat du traitement.

Diagnose <i>Diagnose</i>	Behandlingens varighet <i>Durée du traitement</i>																							I alt	Total	Herav utskrevet som <i>Dont</i>															
	Hele måneder <i>Mois entiers</i>											Hele år <i>Années entières</i>											sinnssyke <i>aliénés</i>			ikke sinnssyke <i>non aliénés</i>															
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21					22	23	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10—14	15—19	20—24
Idiotia et psychosis ex imbecillitate	5	9	10	8	11	8	9	3	3	6	3	2	2	3	-	5	2	3	3	2	1	1	-	-	77	22	4	4	2	-	5	2	-	-	6	-	1	1	124	100	24
Psychosis ex constitutione . . .	26	40	43	37	20	22	17	10	12	7	7	4	4	5	2	2	1	2	2	1	1	-	1	3	245	24	16	6	3	4	2	2	-	1	2	1	1	-	307	128	179
Psychosis manico-melancholica . .	15	40	40	37	16	15	8	8	8	10	5	5	1	2	4	4	1	4	2	1	1	-	-	207	20	9	1	2	5	-	-	1	-	1	1	-	1	248	68	180	
Schizophrenia . .	27	54	83	98	73	58	47	36	30	34	18	21	17	11	16	16	17	14	17	10	5	7	5	4	579	139	69	47	22	21	15	16	17	12	42	14	11	7	1011	749	262
Psychoses symptomatice . . .	4	7	6	11	3	5	1	2	1	-	1	-	-	-	1	1	-	1	-	1	-	-	-	1	41	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	46	10	36	
Psychosis epileptica	1	2	3	-	4	-	1	1	1	-	1	1	-	-	1	-	-	-	-	1	1	-	1	15	4	1	1	2	2	-	-	-	-	-	-	1	-	26	18	8	
Psychosis alcoholica	2	1	3	9	1	1	1	1	-	1	1	-	1	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	21	3	3	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	28	16	12	
Psychosis ex involutione et senio	4	11	13	8	7	5	5	3	4	2	3	-	1	1	2	2	-	-	-	3	-	-	1	65	10	5	4	1	-	-	-	-	1	1	-	-	87	82	5		
Psychosis syphilitica	3	3	2	2	4	3	3	3	-	1	-	3	2	1	1	1	-	3	1	-	3	-	-	27	12	-	3	1	-	-	-	-	-	4	-	-	-	47	39	8	
Psychosis ex vitio cerebri	4	2	-	2	-	2	1	1	-	1	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	15	2	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	18	10	8	
Psychoses aliae et male definitae . .	1	3	1	5	-	2	-	-	2	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	14	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	16	6	10	
Non insani	12	20	17	12	4	3	1	-	1	1	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	74	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	75	-	75	
I alt. Total	104	192	221	229	143	124	94	68	62	63	42	38	30	23	27	32	21	28	25	20	12	8	9	8	1380	243	108	66	34	32	22	20	19	14	56	17	13	9	2033	1226	807

Tabell 15. Pasienter døde på
Décès dans les hospices. Causes de

Nr.	Dødsårsak Cause de décès	I alt	Derav Dont		Asyl ¹ Hospice ¹													
			M H	K F	Gautstad	Eg	Rotvoll	Rønvik	Reitgerdet	Kriminalasylet	Dikemark	Veum	Blakstad	Sanderud	Presteseter	Lierasylet	Telemark fylkes	Kristiansands
1	Tyfus og paratyfus. <i>Fièvre typhoïde ou paratyphoïde</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	Erysipelas. <i>Erysipèle</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	Tuberkulose i lunger og andre organer. <i>Tuberculose</i>	76	42	34	3	7	6	4	4	-	1	3	-	5	3	6	2	-
4	Pyæmi og septikæmi. <i>Pyémie et septicémie</i>	6	2	4	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	1	-	-
5	Andre infeksjonssykdommer. <i>Autres maladies infectieuses</i>	2	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	Diabetes. <i>Diabètes sucré</i>	1	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
7	Andre blod-, ernærings- og indresekresjons- sykdommer. <i>Autres maladies du sang, de la nutrition et des gl. endocrines</i>	3	2	1	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
8	Akutt encefalitt og purulent meningitt. <i>Encéphalite aiguë et méningite purulente</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9	Apopleksi, trombose og emboli i hjernen. <i>Hémorragie cérébrale, emboli ou thrombose cérébrale</i>	21	12	9	2	-	-	-	-	-	1	1	1	1	1	4	-	-
10	Tabes dorsalis, paralysis generalis og lues cerebri. <i>Tabès dorsalis, paralysie générale et lues cerebri</i>	24	16	8	2	1	1	-	-	-	7	-	2	-	-	4	-	-
11	Epilepsi. <i>Épilepsie</i>	6	4	2	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-
12	Andre organiske nervesykdommer. <i>Autres maladies organiques du système nerveux</i>	6	3	3	-	-	1	-	-	1	-	-	-	1	1	-	-	-
13	Andre sinnssykd. <i>Autres maladies mentales</i>	7	2	5	-	-	-	-	-	1	-	2	-	-	1	1	-	-
14	Arteriosklerose. <i>Artériosclérose</i>	10	6	4	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	3	-	-	-
15	Andre sykdommer i hjerte og kretsløps- organer. <i>Autres maladies du coeur et de l'appareil circulatoire</i>	20	7	13	2	1	1	-	-	3	-	2	1	2	3	1	-	-
16	Plevritt. <i>Pleurite</i>	2	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
17	Andre sykdommer i åndedretsorganene. <i>Autres maladies de l'appareil respiratoire</i>	55	28	27	3	4	7	5	-	2	-	3	4	-	2	1	-	-
18	Diarré og enteritt. <i>Diarrhée et entérite</i>	4	2	2	-	-	-	-	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-
19	Andre sykdommer i fordøyelsesorganene. <i>Autres maladies de l'appareil digestif</i>	16	12	4	1	-	1	1	-	1	2	-	1	-	2	-	-	-
20	Cystitt, pyelitt og cystopyelonefritt. <i>Cystite, pyélite et cystopyélonéphrite</i>	3	-	3	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
21	Andre sykdommer i nyrene og uro-genital- organene. <i>Autres maladies de l'appareil génital</i>	4	2	2	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
22	Kreft o. a. ondartede svulster. <i>Cancer et autres tumeurs malignes</i>	23	11	12	2	1	3	-	-	4	-	-	-	-	4	1	-	-
23	Andre svulster. <i>Autres tumeurs</i>	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
24	Senilitet. <i>Sénilité</i>	15	3	12	-	1	1	1	-	-	1	1	-	1	3	-	-	-
25	Kroniske forgiftninger. <i>Empoisonnements chroniques</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
26	Selvmord. <i>Suicide</i>	4	2	2	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	2	-	-	-
27	Forgiftninger, skader og andre ulykker. <i>Morts violentes</i>	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
28	Andre dødsårsaker. <i>Autres causes de décès</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
29	Ukjent eller uoppgett dødsårsak. <i>Cause de décès inconnue ou mal définie</i>	6	2	4	-	-	2	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-
	I alt. Total	317	161	156	16	16	21	15	5	25	12	14	13	9	41	6	-	-

¹ Fordeling etter asyler og kjønn, se tabell 12. *Répartition par hospice et sexe, voir tableau 12.*

asylene. Dødsårsaker og alder.

décès et âge des patients au décès.

Dale											Alder = differansen mellom dødsår og fødselsår Age = la différence entre l'année de mort et l'année de naissance																Nr.									
	Valen	Neevengården	Rosenberg	Opdøl	Østmarka	Oslo hospitals	Dedichens	Møllendal	14-15 år		19-20 år		24-25 år		29-30 år		34-35 år		39-40 år		44-45 år		49-50 år		59-60 år			69-70 år		79-80 år		Ukjent	Inconnu			
									M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K		M	K	M	K			M	K	M
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1			
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2			
6	4	6	1	8	7	-	-	-	-	-	1	2	1	7	3	5	2	6	6	10	7	4	2	6	8	1	4	1	-	-	-	-	3			
1	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4			
1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	5			
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6			
-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	7			
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8			
2	1	2	-	1	1	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	1	4	2	4	2	3	1	-	2	-	-	9			
1	-	2	-	-	3	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2	4	3	3	1	4	1	1	1	2	-	-	-	-	-	10			
-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	-	-	-	-	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	11			
-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	1	1	1	1	1	-	-	-	-	-	-	12			
-	1	2	2	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	1	-	1	3	-	-	-	-	-	-	13			
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	1	2	3	1	-	-	-	-	14		
1	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	1	-	1	2	6	2	3	1	1	1	-	-	-	-	15		
-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	16		
-	4	5	-	4	4	3	4	-	-	-	-	-	1	2	-	1	1	1	1	4	4	1	4	6	8	8	7	2	2	2	-	-	-	17		
-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	18		
1	1	1	-	1	2	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-	3	-	2	1	4	2	-	-	-	1	-	1	-	-	-	19		
-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	20		
-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	21		
1	-	2	1	-	1	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2	4	5	2	3	2	2	1	-	-	-	-	22		
1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	23	
-	-	1	-	2	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	5	2	7	-	-	-	-	-	24	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	25
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	26
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	27
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	28
1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	2	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	29	
16	14	27	4	16	24	6	15	2	-	-	-	1	3	2	8	6	6	7	14	13	21	20	20	15	35	35	26	29	17	15	10	13	1	-		

Tabell 16. Arbeidsvirksomheten.

Le nombre des aliénés occupés au travail dans les hospices.

Asyl Hospice	Gjennomsnittlig daglig antall arbeidende <i>Moyenne quotidi- enne des patients travailleurs</i>			I prosent av middelebelegget <i>En pour-cent de la moyenne quot. des tous les patients</i>			Gjennomsnittlig daglig antall arbeidende ved forskjellig slags arbeid <i>Moyenne quotidienne des patients travaillants, par espèce de travail</i>																				
							Utearbeid			Hjelper til ved asylsets drift ellers			Hjelper bare til på sitt eget rom		Håndverk, hånd- arbeid		Enklere mekanisk beskjefti- gelse		Kontor- arbeid			Annet arbeid					
	I alt Total	M	H	K	F	I alt Total	M	H	K	F	M	H	K	F	M	H	K	F	M	H	K	F	M	H	K	F	
Gaustad . . .	307.1	172.0	135.1	54	53	55	33.6	2.1	44.4	43.6	15.2	26.2	51.7	63.2	26.1	-	1.0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Eg	183.6	90.5	93.1	54	49	61	25.5	2.9	58.1	36.8	-	-	6.9	53.4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rotvoll	200.0	109.0	91.0	62	64	60	55.0	4.0	32.0	22.0	-	-	22.0	65.0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rønvik	253.9	127.5	126.4	71	66	76	26.5	0.7	35.2	24.8	-	-	65.8	74.2	26.7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Reitgjerdet . .	121.7	121.7	-	65	65	-	27.6	-	28.1	-	-	-	45.5	-	4.2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kriminalasylet .	11.5	11.5	-	55	55	-	0.6	-	2.0	-	-	-	7.9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dikemark	402.9	177.9	225.0	51	48	53	22.6	2.6	50.7	51.9	-	-	91.2	167.3	-	-	2.5	-	-	-	-	-	-	-	10.9	3.2	
Veum	161.5	100.6	60.9	46	50	40	47.2	0.3	25.1	18.6	-	-	28.3	42.0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Blakstad	132.3	70.9	61.4	49	44	55	34.8	4.6	29.5	31.6	-	-	5.6	25.2	-	-	1.0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sanderud	259.3	155.5	103.8	62	63	61	45.3	1.4	40.2	17.8	-	-	60.9	84.6	6.5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2.6	-	
Presteseter . . .	118.9	76.2	42.7	44	48	38	41.5	1.1	12.8	18.1	-	1.0	20.9	21.9	-	-	-	-	-	-	0.6	4	1.0	-	-	-	-
Lierasylet	415.2	214.4	200.8	63	62	63	72.9	4.4	38.3	16.6	-	-	86.8	174.8	16.4	5.0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Telemark fylkes	128.0	74.6	53.4	50	53	48	26.1	-	19.6	13.4	-	-	23.9	39.2	5.0	0.8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kristiansands . .	13.9	7.0	6.9	57	59	56	-	-	5.0	4.0	-	-	-	2.9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2.0	-	
Dale ¹	81.9	-	81.9	37	-	37	-	0.6	-	24.2	-	1.2	-	55.9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Valen	288.5	187.4	101.1	75	82	65	71.8	-	35.5	10.0	-	-	73.5	91.1	6.6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Neevengården . .	127.3	53.3	74.0	33	34	32	19.9	0.9	22.8	25.8	-	25.0	10.6	22.3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosenberg	33.4	33.4	-	31	31	-	3.6	-	24.7	-	-	-	0.4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4.7	-	
Opdøl	146.9	83.0	63.9	46	49	42	23.2	0.7	23.3	13.5	-	-	17.8	49.7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	18.7	-	
Østmarka	181.2	87.1	94.1	63	60	66	24.8	-	13.1	7.6	-	-	43.5	86.5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5.7	-	
Oslo hospitals . .	18.2	-	18.2	25	-	25	-	-	-	9.3	-	-	-	8.9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dedichens	29.9	14.2	15.7	27	29	26	4.7	-	5.6	7.4	3.1	1.1	0.8	7.2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Møllendal	32.0	17.0	15.0	33	31	37	-	-	16.0	6.0	-	-	1.0	9.0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
I alt. Total	3 649.1	1 984.7	1 664.4	52	51	52	607.2	26.3	562.0	403.0	18.3	54.5	665.0	1144.3	64.8	32.5	4.5	0.6	62.9	3.2	-	-	-	-	-	-	-

¹ Uoppgitt for menn på grunn av brann. ² Steinarbeid etc. ³ Malerarbeid. ⁴ Postbud. ⁵ Vedhogging. ⁶ Drevplukking ⁷ Båndvev og børstebinding.

Tabell 17. Bruk av mekaniske tvangsmidler og isolasjon.

Application de moyens coercitifs mécaniques et isolation.

Asyl <i>Hospice</i>	Mekaniske tvangsmidler <i>Moyens coercitifs mécaniques</i>						Isolasjon <i>Isolation</i>									
	Pasienter <i>Nombre de patients</i>			Hele dager	Enkelte timer (under 12)	Timer i alt <i>Heures</i>	Timer pr. 10 000 forpleiningsst.	Pasienter <i>Nombre de patients</i>		Hvorfor isolert					Dager <i>Journées</i>	Dager pr. 10 000 forpleiningsst.
	M	H	K F					M	K F	Uro etc.	Rømmelyst	Sikkerhets-hensyn	Eget ønske	Andre indikasjonjer		
				1 dag = 12 timer			M	K F								
Gaustad	-	-	-	-	-	-	46	54	100	-	-	-	-	-	7 398	356
Eg	35	38	4 451	33 140	86 552	584	34	34	61	-	-	-	-	7	6 019	487
Rotvoll	9	19	-	14 597	14 597	104	3	3	6	-	-	-	-	-	227	19
Rønvik	34	27	2 276	4 596	31 908	203	11	18	-	-	29	-	-	-	380	29
Reitgjerdet	-	-	-	-	-	-	31	-	11	-	1	2	17	-	1 955	287
Kriminalasylet	-	-	-	-	-	-	18	-	1	-	15	2	-	-	3 999	5 283
Dikemark	103	217	-	50 697	50 697	146	61	224	278	-	-	-	-	7	1 965	68
Veum	2	-	14	944	1 112	7	21	31	50	-	-	-	-	2	4 681	362
Blakstad	8	24	2 769	2 054	35 282	296	35	27	62	-	-	-	-	-	4 812	484
Sanderud	26	52	3 370	28 144	68 584	375	23	9	30	-	-	-	-	2	1 354	89
Presteseter	24	52	6 201	7 243	81 655	687	25	23	45	-	-	-	-	3	3 898	394
Lierasylet	175	163	3 531	14 366	56 738	195	95	66	161	-	-	-	-	-	4 473	185
Telemark fylkesasyl	40	42	3 810	7 690	53 410	480	5	21	26	-	-	-	-	-	-	-
Kristiansands	-	2	-	210	210	20	-	2	2	-	-	-	-	-	370	417
Dale	-	50	3 802	295	45 919	234	-	24	23	-	1	-	-	-	1 342	82
Valen	7	8	959	14 522	26 030	155	8	-	8	-	-	-	-	-	216	15
Neevengården	-	-	-	-	-	-	54	55	109	-	-	-	-	-	4 946	351
Rosenberg	-	-	-	-	-	-	25	-	18	1	-	6	-	-	1 472	378
Opdøl	20	35	5 110	39 196	100 516	710	5	3	8	-	-	-	-	-	546	46
Østmarka	24	38	3 216	198 935	237 527	1 818	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Oslo hospitals	-	-	-	-	-	-	-	18	18	-	-	-	-	-	334	126
Dedichens	25	23	1 795	2 721	24 261	502	1	3	4	-	-	-	-	-	19	5
Møllendal	-	1	330	-	3 960	94	3	2	5	-	-	-	-	-	667	190
I alt <i>Total</i>	532	791	41 634	419 350	918 958	297	504	617	1 026	1	46	10	38	-	51 073	198

Tabell 18. Utdrag av

Relevé des dépenses et des

	Gaustad		Eg		Rotvoll		Rønvik		Reitgjerdet	
	I alt	Pr. forplei- ningsdag ¹	I alt	Pr. forplei- ningsdag ¹	I alt	Pr. forplei- ningsdag ¹	I alt	Pr. forplei- ningsdag ¹	I alt.	Pr. forplei- ningsdag ¹
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
<i>Ordinære utgifter:</i> <i>Dépenses ordinaires</i>										
Lønninger	555 764	2.63	319 180	2.57	329 736	2.78	346 568	2.67	283 679	4.15
Kosthold	237 885	1.13	123 228	0.99	110 843	0.94	113 918	0.88	73 105	1.07
Sykes atspredelse, flids- belønninger, bibliotek .	10 046	0.05	5 871	0.05	5 235	0.04	8 542	0.07	5 770	0.08
Vedlikehold av bygnin- ger etc.	39 879	0.19	23 251	0.19	15 181	0.13	15 226	0.12	15 983	0.23
Inventar	30 956	0.15	15 510	0.12	14 618	0.12	17 335	0.13	9 048	0.13
Lys og brensel	94 577	0.45	44 056	0.36	43 942	0.37	71 823	0.55	29 706	0.44
Medisinske fornødenheter	8 689	0.04	7 597	0.06	5 788	0.05	5 458	0.04	3 810	0.06
Kontorutgifter	3 335	0.01	2 046	0.02	3 329	0.03	3 147	0.02	2 872	0.04
Vask og renhold	15 346	0.07	5 499	0.04	9 316	0.08	7 545	0.06	13 551	0.20
Kleshold og materialer til arbeidsvirksomheten . .	43 619	0.21	20 680	0.17	35 045	0.29	44 687	0.34	30 959	0.45
Jordbruk, gartneri etc. . .	176 889	0.84	46 964	0.38	81 122	0.68	52 392	0.40	48 676	0.71
Andre utgifter	19 660	0.09	6 136	0.05	36 280	0.31	7 127	0.06	18 183	0.27
Tilsammen <i>Total</i>	1236645	5.86	620 018	5.00	690 435	5.82	693 768	5.34	535 342	7.83
<i>Inntekter (herunder ikke kurpenger):</i> <i>Recettes</i>										
Emolumenter	105 172		36 465		45 542		31 882		18 474	
Kosthold	16 293		6 553		9 800		3 244		2 657	
Jordbruk, gartneri etc. . .	174 927		53 162		80 892		56 865		56 809	
Arbeidsvirksomheten . . .	10 353		3 104		12 685		19 291		9 710	
Andre inntekter	14 211		2 001		16 225		2 986		313	
Tilsammen <i>Total</i>	320 956	1.52	101 285	0.82	165 144	1.39	114 268	0.88	87 963	1.29
Ordinære utgifter, netto <i>Dépenses ordinaires, net</i>	915 689	4.34	518 733	4.18	525 291	4.43	579 500	4.46	447 379	6.54
Pr. bespist individ pr. dag kom kostholdet på ca.		0.82		0.77		0.69		0.72		0.90

¹ Par jour de traitement.

regnskapene for 1938/39.

recettes des hospices 1938/39.

Kriminal- asylet		Dikemark		Veum		Blakstad		Sanderud		Presteseter	
I alt	Pr. forplei- ningsdag ¹	I alt	Pr. forplei- ningsdag ¹	I alt	Pr. forplei- ningsdag ¹	I alt	Pr. forplei- ningsdag ¹	I alt	Pr. forplei- ningsdag ¹	I alt	Pr. forplei- ningsdag ¹
Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
79 833	10.56	1 388 223	4.64	267 785	2.20	185 951	1.87	345 894	2.31	185 171	1.93
7 787	1.03	426 795	1.43	110 770	0.91	108 128	1.08	172 569	1.15	99 913	1.04
2 296	0.30	11 962	0.04	4 389	0.04	4 928	0.05	7 593	0.05	5 129	0.05
2 140	0.28	65 551	0.22	19 573	0.16	14 526	0.15	27 952	0.19	11 451	0.12
636	0.08	49 992	0.17	23 971	0.20	13 374	0.13	38 242	0.26	13 751	0.14
4 069	0.54	167 502	0.56	52 178	0.43	28 062	0.28	52 454	0.35	36 899	0.39
1 504	0.20	49 475	0.16	6 935	0.06	4 404	0.04	17 040	0.11	10 247	0.11
644	0.09	8 416	0.03	2 651	0.02	2 882	0.03	3 537	0.02	2 305	0.02
2 153	0.28	32 861	0.11	5 939	0.05	6 609	0.07	11 346	0.08	5 881	0.06
1 632	0.22	75 600	0.26	17 070	0.14	19 332	0.19	49 427	0.33	16 261	0.17
-	-	108 382	0.36	52 934	0.44	67 319	0.68	64 247	0.43	48 235	0.50
1 505	0.20	53 309	0.18	4 029	0.03	7 933	0.08	72 309	0.48	6 750	0.07
104 199	13.78	2 438 068	8.16	568 224	4.68	463 448	4.65	862 610	5.76	441 993	4.60
1 061		265 125		45 220		23 332		48 370		28 549	
-		3 100		7 758		3 735		1 397		4 506	
-		128 425		61 374		64 442		83 631		63 757	
4 616		21 005		3 089		2 981		6 723		34 219	
67		6 500		1 509		2 331		62 842		-	
5 744	0.76	424 155	1.42	118 950	0.98	96 821	0.97	202 963	1.36	131 031	1.36
98 455	13.02	2 013 913	6.74	449 274	3.70	366 627	3.68	659 647	4.40	310 962	3.24
	0.94		0.98		0.72		0.90		0.94		0.85

Tabell 18 (forts.). Utdrag av

	Lierasylet		Telemark fylkesasyl		Kristiansands		Dale		Valen	
	I alt	Pr. forplei- ningsdag ¹	I alt	Pr. forplei- ningsdag ¹	I alt	Pr. forplei- ningsdag ¹	I alt	Pr. forplei- ningsdag ¹	I alt	Pr. forplei- ningsdag ¹
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
<i>Ordinære utgifter:</i>										
<i>Dépenses ordinaires</i>										
Lønninger	681 931	2.83	2167 246	1.82 ²	27 672	3.14	371 934	2.28	295 171	2.16
Kosthold	251 373	1.04	95 382	1.04 ²	18 372	2.08	175 099	1.07	147 215	1.08
Sykes atspredelse, flids- belønninger, bibliotek .	12 898	0.05	4 088	0.04	-	-	2 978	0.02	4 515	0.03
Vedlikehold av bygnin- ger etc.	48 377	0.20	18 946	0.21	3 495	0.39	73 970	0.45	21 858	0.16
Inventar	16 379	0.07	8 510	0.09	361	0.04			28 907	0.21
Lys og brensel	109 366	0.45	36 272	0.39	4 027	0.46	87 047	0.53	48 699	0.36
Medisinske fornødenheter	23 144	0.10	3 504	0.04	-	-	16 483	0.10	12 765	0.09
Kontorutgifter	7 883	0.03	1 244	0.01	-	-	3 842	0.03	3 350	0.02
Vask og renhold	16 708	0.07	5 349	0.06	-	-	5 283	0.03	5 547	0.04
Kleshold og materialer til arbeidsvirksomheten . .	97 653	0.41	15 500	0.17	1 306	0.15	34 655	0.21	74 405	0.54
Jordbruk, gartneri etc. . .	111 958	0.46	48 659	0.53	-	-	47 504	0.29	45 254	0.33
Andre utgifter	56 846	0.24	16 382	0.18	967	0.11	83 120	0.51	21 122	0.16
Tilsammen <i>Total</i>	1434516	5.95	421 082	4.58	56 200	6.37	901 915	5.52	708 808	5.18
<i>Inntekter (herunder ikke kurpenger):</i>										
<i>Recettes.</i>										
Emolumenter	96 039		³ -		³ -		48 000		57 968	
Kosthold	729		9 388		³ -		12 452		13 764	
Jordbruk, gartneri etc. . .	111 371		48 492		-		59 126		45 454	
Arbeidsvirksomheten . . .	12 931		5 513		-		10 371		52 753	
Andre inntekter	9 860		187		-		389		13 045	
Tilsammen <i>Total</i>	230 930	0.96	63 580	0.69	-	-	130 338	0.80	182 984	1.34
Ordinære utgifter, netto <i>Dépenses ordinaires, net</i>	1203586	4.99	357 502	3.89	56 200	6.37	771 577	4.72	525 824	3.84
Pr. bospist individ pr. dag kom kostholdet på ca. . .		0.82		0.77		1.91		0.79		0.78

¹ Par jour de traitement. ² Nettobeløp. ³ Se note 2.

regnskapene for 1938/39.

Neevengården		Rosenberg		Opdøl		Østmarka		Oslo hospitals		Dedichens		Møllendal	
I alt	Pr. forplei- ningsdag ¹	I alt	Pr. forplei- ningsdag ¹	I alt	Pr. forplei- ningsdag ¹	I alt	Pr. forplei- ningsdag ¹	I alt	Pr. forplei- ningsdag ¹	I alt	Pr. forplei- ningsdag ¹	I alt	Pr. forplei- ningsdag ¹
Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
² 247 071	1.76	² 74 399	1.91	222 228	1.87	285 069	2.61	² 62 223	2.51	² 151 900	3.77	² 53 640	1.54
² 171 880	1.22	² 42 940	1.11	128 719	1.08	102 792	0.94	² 33 617	1.36	² 114 839	2.85	² 35 270	1.01
4 517	0.03	1 680	0.04	3 987	0.03	4 669	0.04	1 090	0.04	1 127	0.03	2 000	0.06
38 194	0.27	4 523	0.12	20 000	0.17	27 527	0.25	5 838	0.24	26 288	0.65	10 845	0.31
24 011	0.17	6 100	0.16	13 946	0.12	17 448	0.16	4 810	0.19	-	-		
50 929	0.36	9 327	0.24	32 232	0.27	42 907	0.39	12 964	0.52	22 721	0.57	9 430	0.27
14 071	0.10	336	0.01	6 037	0.05	11 141	0.10	748	0.03	9 348	0.23	805	0.02
2 342	0.02	282	0.01	2 524	0.02	1 653	0.02	-	-	2 003	0.05	850	0.03
10 001	0.07	1 900	0.05	6 722	0.06	7 912	0.07	3 847	0.16	9 828	0.24	2 125	0.06
29 994	0.22	9 053	0.23	33 084	0.28	26 116	0.24	525	0.02	-	-	12 880	0.37
95 013	0.68	-	-	46 630	0.39	32 364	0.30	-	-	-	-	400	0.01
48 467	0.35	18 295	0.47	11 991	0.10	12 272	0.11	2 866	0.12	-	-	5 965	0.17
736 490	5.25	168 835	4.35	528 100	4.44	571 870	5.23	128 528	5.19	338 054	8.39	134 210	3.85
³ -	³ -	³ -	³ -	30 566	³ -	29 892	³ -	³ -	³ -	³ -	³ -	³ -	³ -
³ -	³ -	³ -	³ -	9 850	³ -	1 651	³ -	³ -	³ -	³ -	³ -	³ -	³ -
98 775	-	-	-	47 139	-	42 498	-	-	-	3 076	-	-	-
-	-	-	-	4 680	-	8 211	-	-	-	-	-	-	-
3 613	-	625	-	3 019	-	1 163	-	-	-	-	-	-	-
102 388	0.73	625	0.02	95 254	0.80	83 415	0.76	-	-	3 076	0.08	-	-
634 102	4.52	168 210	4.33	432 846	3.64	488 455	4.47	128 528	5.19	334 978	8.31	134 210	3.85
	0.99		0.88		0.83		0.75		1.00		1.79		0.83

Tilleggstabell 1. Sinnssyke forpleid med statsbidrag etter lov av 5/6 1925, og utgiftene ved forpleiningen for stat og kommune tilsammen i 1939.¹

Le nombre des aliénés dont l'entretien est partiellement à la charge de l'État d'après la loi du 5/6 1925 et les frais totaux de l'entretien de ces aliénés (les frais de l'État et des communes ensemble) en 1939.¹

Hjemstavn Domicile	Sinnssyke Nombre des aliénés		Utgifter Frais totaux kr.	Hjemstavn Domicile	Sinnssyke Nombre des aliénés		Utgifter Frais totaux kr.	
	I alt Total	Derav på asyl ² Dont dans les hospices ²			I alt Total	Derav på asyl ² Dont dans les hospices ²		
Østfold Byer. Villes Bygder. Distr. rur.	883	523	1 026 354	Rogaland Byer Bygder	954	516	1 035 642	
	270	157	326 089		482	269	539 977	
	613	366	700 265		472	247	495 665	
Akershus Byer Bygder	954	589	1 148 321	Hordaland	1 066	479	937 284	
	12	11	15 905		Bergen	645	381	909 139
	942	578	1 132 416			Sogn og Fjordane Byer Bygder	483	221
Oslo	1931	1379	1 972 490	-	-	-		
Hedmark Byer Bygder	754	565	944 462	483	221	512 980		
	39	33	45 735	Møre og Romsdal Byer Bygder	843	462	842 685	
	715	532	898 727		192	142	227 251	
Opland Byer Bygder	545	392	639 697		651	320	615 434	
	44	28	51 625	Sør-Trøndelag Byer Bygder	787	522	918 610	
	501	364	588 072		277	206	384 912	
Buskerud Byer Bygder	754	491	828 681		510	316	533 698	
	201	117	215 313	Nord-Trøndelag Byer Bygder	392	210	376 212	
	553	374	613 368		31	16	34 603	
Vestfold Byer Bygder	775	436	828 608		361	194	341 609	
	239	160	296 279	Nordland Byer Bygder	908	471	760 911	
	536	276	532 329		84	56	96 731	
Telemark Byer Bygder	874	453	984 334		824	415	664 180	
	238	115	281 237	Troms Byer Bygder	469	172	413 796	
	636	338	703 097		68	31	78 020	
Aust-Agder Byer Bygder	407	163	415 436		401	141	335 776	
	103	41	87 293	Finnmark Byer Bygder	359	139	277 524	
	304	122	328 143		64	24	56 091	
Vest-Agder Byer Bygder	590	251	577 841		295	115	221 433	
	176	99	198 842	Riket i alt Byer Bygder	15 373	8 815	16 351 007	
	414	152	378 999		5 096	3 265	5 817 532	
			10 277		5 550	10 533 475		

¹ I tabellen er ikke tatt med utlendinger og hjemstavnsløse sinnssyke. *Le tableau ne comprend pas étrangers et aliénés sans domicile.*

² Sinnssyke som enten hele året eller i en del av året har vært forpleid i asyl. Hammerfest pleiehjem er her regnet som asyl. *Aliénés traités toute l'année ou part de l'année dans un hospice d'aliénés (Hammerfest pleiehjem incl.).*

Tilleggstabell 2. Sinnssyke forpleid med statsbidrag utenfor asyl i 1939 etter oppgaver fra de offentlige leger.

Le nombre des aliénés dont l'entretien est partiellement à la charge de l'État hors des hospices en 1939.

Forpleiningssted <i>Préfectures ou traités</i>	Pr. 1/1 1939				Tilgang i året			I alt behandlet i året			Avgang i året				Pr. 31/12 1939				Heit nye tilfelle		Døde		
	I alt <i>Total</i>		Derav <i>Dont</i>		<i>Entrés</i>			<i>Traités pendant l'année</i>			<i>Sortis</i>				<i>Total</i>				<i>Cas nouveaux</i>		<i>Décédés</i>		
			M	H	K	F	M	H	K	F	M	H	K	F	M	H	K	F	M	H	K	F	
Østfold	257	102	155	14	16	116	171	17	17	253	99	154	6	9	6	8							
Akershus	816	376	440	120	129	496	569	72	103	890	424	466	12	14	11	20							
Oslo	9	5	4	2	2	7	6	1	1	11	6	5	-	-	-	-							
Hedmark	194	84	110	16	26	100	136	12	13	211	88	123	4	5	-	2							
Opland	159	89	70	16	16	105	86	8	11	172	97	75	2	8	-	2							
Buskerud	726	355	371	54	87	409	458	30	35	802	379	423	2	8	6	16							
Vestfold	172	75	97	32	26	107	123	26	20	184	81	103	12	6	2	5							
Telemark	235	99	136	25	19	124	155	20	23	236	104	132	5	6	4	7							
Aust-Agder	200	83	117	20	19	103	136	14	13	212	89	123	4	6	3	4							
Vest-Agder	276	155	121	26	12	181	133	16	13	285	165	120	5	6	5	5							
Rogaland	507	249	258	29	24	278	282	18	23	519	260	259	13	12	6	8							
Hordaland	853	336	517	43	66	379	583	26	45	891	353	538	18	29	4	21							
Bergen	21	11	10	6	7	17	17	3	4	27	14	13	2	3	-	-							
Sogn og Fjord. Møre og Romsdal	236	101	135	11	14	112	149	9	14	238	103	135	6	4	6	6							
Sør-Trøndelag	348	170	178	19	27	189	205	20	19	355	169	186	4	4	6	3							
Nord-Trøndelag	286	119	167	21	28	140	195	18	36	281	122	159	2	1	2	10							
Nordland	167	82	85	11	8	93	93	8	4	174	85	89	2	4	3	1							
Troms	461	236	225	31	22	267	247	25	25	464	242	222	19	9	8	9							
Finnmark	194	93	101	10	10	103	111	7	9	198	96	102	4	7	5	6							
I alt <i>Total</i>	6386	2958	3428	541	582	3499	4010	373	454	6682	3126	3556	124	143	80	138							
Herav i pleiehjem Dont dans maisons d'aliénés	48	27	21	3	1	30	22	5	-	47	25	22	1	1	3	-							
Tune	-	-	-	30	32	30	32	7	8	47	23	24	-	-	1	5							
Søndre Bergen Stav	81	-	81	-	9	-	90	-	10	80	-	80	-	-	-	4							
Hokksund	31	-	31	-	-	-	31	-	1	30	-	30	-	-	-	1							
Haugesund	14	-	14	-	-	-	14	-	-	14	-	14	-	-	-	-							
Floen	42	12	30	-	2	12	32	-	2	42	12	30	-	2	-	-							
Hammerfest	84	41	43	29	17	70	60	21	18	91	49	42	6	7	1	3							
I alt <i>Total</i>	300	80	220	62	61	142	281	33	39	351	109	242	7	10	5	13							

Tilleggstabell 3. Sinnsykeerklæringer utstedt av de offentlige leger og andre praktiserende leger i 1939.

Le nombre des personnes déclarées aliénées par les médecins publics et les praticiens en 1939.

Fylker <i>Préfectures</i>	Utstedte sinnsyke- erklæringer i året <i>Nombre des personnes déclarées aliénées</i>				Av de erklærte sinnsyke i året ble innlagt på asyl <i>Dont reçus dans les hospices</i>					
	I alt <i>Total</i>	M	H	K	F	I alt <i>Total</i>	M	H	K	F
Østfold	94		52		42	77		44		33
Akershus	151		78		73	116		57		59
Oslo	337		159		178	319		149		170
Hedmark	112		55		57	101		49		52
Opland	74		40		34	64		33		31
Buskerud	92		39		53	60		25		35
Vestfold	72		41		31	59		32		27
Telemark	90		52		38	61		35		26
Aust-Agder	33		15		18	16		7		9
Vest-Agder	64		28		36	39		18		21
Rogaland	113		50		63	74		25		49
Hordaland	161		84		77	119		63		56
Bergen	106		46		60	101		45		56
Sogn og Fjordane	44		25		19	26		15		11
Møre og Romsdal	77		39		38	67		34		33
Sør-Trøndelag	125		65		60	112		59		53
Nord-Trøndelag	57		30		27	47		23		24
Nordland	99		55		44	73		40		33
Troms	39		22		17	18		14		4
Finnmark	41		24		17	26		15		11
I alt <i>Total</i>	1 981		999		982	1 575		782		793

Norges Offisielle Statistikk, rekke IX og X.
(Statistique Officielle de la Norvège, série IX et X.)

Rekke IX.

Trykt 1940.

- Nr. 185. Skolestatistikk 1936—37. (*Instruction publique.*)
— 186. Norges jernbaner 1938—39. (*Chemins de fer norvégiens.*)
— 187. Kriminalstatistikk 1937 og 1938. (*Statistique de la criminalité pour les années 1937 et 1938.*)
— 188. Norges industri 1938. (*Statistique industrielle de la Norvège.*)
— 189. Skattestatistikken 1939—40. (*Répartition d'impôts.*)
— 190. Telegrafverket 1938—39. (*Télégraphes et téléphones de l'État.*)
— 191. Jordbrukstillingen 20. juni 1939. Første hefte. Areal, husdyrholdet m. v. Herredsvise oppgaver. (*Recensement du 20 juin 1939. I. La superficie, animaux domestiques etc.*)
— 192. Folkemengdens bevegelse 1938. (*Mouvement de la population.*)
— 193. Sinnssykeasylenes virksomhet 1938. (*Statistique des hospices d'aliénés.*)
— 194. Sunnhetstilstanden og medisinalforholdene 1938. (*Rapport sur l'état sanitaire et médical.*)
— 195. Norges fiskerier 1938. (*Grandes pêches maritimes.*)
— 196. Norges kommunale finanser 1936—37. (*Finances des communes.*)
— 197. Norges postverk 1939. (*Statistique postale.*)
— 198. Norges Handel 1939. (*Commerce.*)
— 199. Skolestatistikk 1937—38. (*Instruction publique.*)
— 200. Kommunenes gjeld m. v. pr. 30. juni 1940. (*Dette etc. des communes.*)

Rekke X.

Trykt 1941.

- Nr. 1. Bureising med statsstøtte 1921—36. Telling pr. 20. juni 1938. (*Colonisation en Norvège subventionnée par l'État 1921—36. Recensement au 20 juin 1938.*)
— 2. Forsikringselskaper 1939. (*Sociétés d'assurances.*)
— 3. Syketrygden 1939. (*Assurance-maladie nationale.*)
— 4. Norges bergverksdrift 1939. (*Mines et usines.*)
— 5. Norges private aksjebank og sparebanker 1939. (*Statistique des banques privées par actions et des caisses d'épargne.*)
— 6. Meieribruket i Norge 1939. (*L'industrie laitière de la Norvège 1939.*)
— 7. Norges jernbaner 1939—40. (*Chemins de fer norvégiens.*)
— 8. Det sivile veterinærvesen 1939. (*Service vétérinaire civil.*)
— 9. Jordbrukstillingen 20. juni 1939. Annet hefte. Eiendomsforholdene, arbeidsstyrken m. v. (*Recensement du 20 juin 1939. II. Données spéciales sur les exploitations, ouvriers etc.*)
— 10. Skattestatistikken 1940—41. (*Répartition d'impôts.*)
— 11. Representativ boligtelling 1. november 1938. (*Recensement représentatif d'habitations au 1er novembre 1938.*)
— 12. Sjømannstrygden 1937 og 1938. Fiskeretrygden 1937 og 1938. (*Assurances de l'État contre les accidents des marins. Assurances de l'État contre les accidents des marins pêcheurs.*)
— 13. Telegrafverket 1939—40. (*Télégraphes et téléphones de l'État.*)
— 14. Skolestatistikk 1938—39. (*Instruction publique.*)
— 15. Norges postverk 1940. (*Statistique postale.*)
— 16. Norges industri 1939. (*Statistique industrielle de la Norvège.*)
— 17. Norges fiskerier 1939. (*Grandes pêches maritimes.*)

Rekke X.

Trykt 1941.

- Nr. 18. Folkemengdens bevegelse 1939. (*Mouvement de la population.*)
- 19. Norges kommunale finanser 1937—38. (*Finances des communes.*)
- 20. Norges sivile, geistlige og rettslige inndeling 1. juli 1941. (*Les divisions civiles, ecclésiastiques et judiciaires du royaume de la Norvège le 1er juillet 1941.*)
- 21. Sunnhetstilstanden og medisinalforholdene 1939. (*Rapport sur l'état sanitaire et médical.*)
- 22. Sinnssykeasylenes virksomhet 1939. (*Statistique des hospices d'aliénés.*)

Statistisk Sentralbyrå har dessuten bl. a. gitt ut disse verker:

- Statistisk Årbok for Norge, siste årgang 1940. (*Annuaire statistique de la Norvège.*)
- Statistisk-økonomisk oversikt, siste årgang 1939. (*Aperçu de la situation économique en 1939.*)
- Statistiske Meddelelser. Trykkes månedvis. (*Bulletin mensuel du Bureau Central de Statistique.*)
- Månedsoppgaver over vareomsetningen med utlandet. Trykkes månedvis. (*Bulletin mensuel du commerce extérieur.*)
- Fortegnelse over Norges Offisielle Statistikk m. v. 1828—31. desember 1920. Kristiania 1889, 1913 og 1922. (*Catalogue de la Statistique Officielle.*)
- Statistiske Oversigter 1914. Kristiania 1914. Statistiske Oversikter 1926. Oslo 1926. (*Résumé rétrospectif 1914 et 1926.*)

Alle verker er til salgs hos H. A s c h e h o u g & C o., Oslo.

Av følgende årganger av «Statistisk Årbok» og «Norges handel» er Byråets beholdning meget knapp, og Byrået er takknemlig for å få overlatt enkelte eksemplarer:

- Statistisk Årbok 1914—1916, 1919, 1920, 1926—1930 og 1934.
- Norges handel 1911—1915, 1921 og 1929.

20. august 1941.